

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΕΤΟΣ 48^ο – ΑΡΙΘ. 805

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

- Πατριαρχική Απόδειξις ἐπί τοῖς Χριστουγέννοις2
- Μουσικοφιλολογικόν μνημόσυνον ἐπί τῇ συμπληρώσει 30^{ετίας}
ἀπό τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Θρασυβούλου Στανίτσα,
Ἄρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Μ.τ.Χ.Ε.5
- Τά Χριστούγεννα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις8
- Ἡ Α.Θ. Παναγιότης εἰς Χρυσούπολιν9

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

- Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐπίτιμος διδάκτωρ
τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πανεπιστημίου Ἱεροσολύμων12
- Συνάντησις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Διαλόγου τῆς Ὁρθοδοξίας
μετά τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ13
- Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων εἰς τούς ἑορτασμούς τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ρωσσίας ἐπί τῇ συμπληρώσει 100^{ετίας} ἀπό τῆς Ὀκτωβριανῆς
Ἐπαναστάσεως καί τῶν διωγμῶν κατά τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας,
ὡς καί τῆς συγκλήσεως τῆς Τοπικῆς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας14

ΑΡΘΡΑ

- Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΛΚΩΝ ΤΟΝ ΙΟΥΔΑ:
ὑπό Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνης Δρος Ἀθανασίου24
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΗΤΡΑΚΑΣ Ο ΑΝΤΙ-ΒΟΤΕΡΟ.
Χαιρετισμός σ' ἓνα βίντεο γιά τὸ ἔργο του ἀπὸ τὸν δημοσιογράφο
Π. Κάμπρα, διευθυντὴ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Βουλῆς25

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
TELEGR. ORTHODOXIA-GENEVE • TÉL. (022) 758 98 60 • FAX (022) 758 98 61 • 37, CHEMIN DE CHAMBÉSY, 1292 CHAMBÉSY-GENÈVE, SUISSE

Ἡ "Ἐπίσκεψις" ἐπιδοκεῖ τὰς ἐνημερώσεις τοῦ ἀναγνώστη τῆς περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἐκκλησιῶν. Δὲν φέρει εὐθύνην διὰ τὰς ἀπόψεις τὰς ἐκφραζομένας εἰς τὰς δημοσιευμένας εἰδήσεις. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευσις τοῦ περιεχομένου τοῦ Δελτίου μὲ ἀπλήν ἐνδειξιν τῆς προελεύσεως.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

• Πατριαρχική Απόδειξις ἐπί τοῖς Χριστουγέννοις

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ Τῷ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ πεφιλημένα τέκνα,

Χάριτι Θεοῦ ἠξιώθημεν νὰ φθάσωμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, τοῦ ἐλθόντος εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὸ «εὔ εἶναι»^{1}, τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἀπὸ τὴν δουλείαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ νόμου καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον, νὰ μᾶς δωρήσῃ δὲ τὴν κατ' ἀλήθειαν ζωὴν καὶ τὴν χαρὰν τὴν μεγάλην, ἣν «οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ἡμῶν»^{2}.

Ὑποδεχόμεθα τὸν «παντέλειον Θεόν»^{3}, τὸν ὁποῖον «ἀγάπη κεκόμικεν εἰς τὴν γῆν»^{4}, ὁ ὁποῖος καθίσταται ἡμῖν «καὶ ἡμῶν αὐτῶν συγγενέστερος»^{5}. Ὁ κενωθεὶς Θεὸς Λόγος συγκαταβαίνει εἰς τὸ πλανηθὲν πλάσμα αὐτοῦ «συγκατάβασιν ἄφραστόν τε καὶ ἀκατάληπτον»^{6}. Ὁ «ἀχώρητος παντὶ» χωρεῖται ἐν τῇ γαστρὶ τῆς Παρθένου, ὁ μέγας ὑπάρχει ἐν μικροῖς. Τὸ μέγα τοῦτο κεφάλαιον τῆς πίστεώς μας, τὸ πῶς ὁ ὑπερούσιος Θεὸς «ὑπὲρ ἄνθρωπον γέγονεν ἄνθρωπος»^{7}, παραμένει «ἀνέκφαντον» μυστήριον. «Τὸ μέγα τῆς θείας Ἐνανθρωπήσεως μυστήριον, αἰεὶ μένει μυστήριον»^{8}.

Αὐτὸ τὸ ξένον καὶ παράδοξον γεγονός «τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν»^{9}, εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς κατὰ χάριν θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου. «Οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς»^{10}.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑψίστη σωτηριώδης ἀλήθεια διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ἀνήκομεν εἰς τὸν Χριστόν. Τὰ πάντα εἶναι ἠνωμένα ἐν Χριστῷ. Ἐν Χριστῷ ἀναπλάθεται ἡ φθαρεῖσα φύσις μας, ἀποκαθίσταται τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ἀνοίγεται εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἡ ὁδὸς τοῦ καθ' ὁμοίωσιν. Διὰ τῆς προσλήψεως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Λόγου τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, διὰ τοῦ κοινοῦ θεοῦ προορισμοῦ καὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας θεμελιούται ἡ ἐνότης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Δὲν σώζεται ὁμῶς μόνον ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλὰ σύμπασα ἡ κτίσις. Ὡς ἡ πτώσις τῶν

πρωτοπλάστων συμπαρασύρει ὅλην τὴν πλᾶσιν, οὕτω καὶ ἡ Ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἀφορᾷ εἰς ὀλόκληρον τὴν δημιουργίαν. «Ἐλευθέρα μὲν ἡ κτίσις γνωρίζεται, υἱοὶ δὲ φωτὸς οἱ πρὶν ἐσκοτισμένοι»{11}. Ὁ Μέγας Βασίλειος μᾶς καλεῖ νὰ ἐορτάσωμεν τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν ὡς τὴν «κοινὴν ἐορτὴν πάσης τῆς κτίσεως», ὡς « τὰ σωτήρια τοῦ κόσμου, τὴν γενέθλιον ἡμέραν τῆς ἀνθρωπότητος»{12}.

Τὸ «Χριστὸς γεννᾶται» ἀκούεται, δυστυχῶς, καὶ πάλιν εἰς ἓνα κόσμον πλήρη βιαιοτήτων, ἐπικινδύνων ἀνταγωνισμῶν, κοινωνικῆς ἀνισότητος καὶ καταπατήσεως τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Τὸ 2018 συμπληροῦνται ἑβδομήκοντα ἔτη ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴν Διακήρυξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία, μετὰ ἀπὸ τὰς φοβερὰς ἐμπειρίας καὶ καταστροφὰς τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ἀνέδειξε τὰ κοινὰ ὑψηλὰ ἰδανικά, τὰ ὁποία ὀφείλουν νὰ σέβωνται ἀπαρεγκλίτως ὅλοι οἱ λαοὶ καὶ τὰ κράτη. Ὅμως, ἡ ἀθέτησις τῆς Διακηρύξεως αὐτῆς συνεχίζεται, ποικίλαι δὲ καταχρήσεις καὶ σκόπιμοι παρερμηνεῖαι τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ὑποσκάπτουν τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν πραγμάτωσίν των. Συνεχίζομεν νὰ μὴ διδασκώμεθα ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ἢ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ διδαχθῶμεν. Οὔτε αἱ τραγικαὶ ἐμπειρίαὶ βίας καὶ ἡ καταρράκωσις τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, οὔτε ἡ διακήρυξις ὑψηλῶν ἰδανικῶν, ἀπέτρεψε τὴν συνέχισιν τῆς βίας καὶ τῶν πολέμων, τὴν ἀποθέωσιν τῆς ἰσχύος καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Οὔτε, βεβαίως, ἡ ἰσχὺς τῶν τεχνικῶν μέσων καὶ αἱ ἐκπληκτικαὶ κατακτήσεις τῆς ἐπιστήμης, οὔτε ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος, ἔφερον κοινωνικὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πολυπόθητον εἰρήνην. Τὸναντίον, εἰς τὴν ἐποχὴν μας ὁ εὐδαιμονισμὸς τῶν κατεχόντων αὐξάνεται καὶ ἡ παγκοσμιοποίησις καταστρέφει τοὺς ὅρους τῆς κοινωνικῆς συνοχῆς καὶ εἰρήνης.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀγνοήσῃ αὐτὰς τὰς ἀπειλὰς κατὰ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. «Οὐδὲν γὰρ ὅσον ἄνθρωπος ἱερόν, ᾧ καὶ φύσεως ἐκοινώνησεν ὁ Θεός»{13}. Ἀγωνιζόμεθα διὰ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι «ἡ ὄντως εἰρήνη παρὰ Θεοῦ»{14}, ὅτι τὸ ὑπέρολογον μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ τῆς κατὰ χάριν θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ θείου προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Ζῶμεν ἐν Ἐκκλησίᾳ τὴν ἐλευθερίαν, ἐκ Χριστοῦ, ἐν Χριστῷ καὶ εἰς Χριστόν. Εἰς τὸν πυρῆνα αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας ἀνήκει ἡ ἀγάπη, ἥτις «οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς»{15}, ἡ ἀγάπη «ἐκ καθαρᾶς καρδίας»{16}. Ἐνῶ ὁ αὐτόνομος, ὁ αὐτογνώμων καὶ αὐτάρκης, ὁ αὐτοθεούμενος καὶ αὐτομακαριζόμενος ἄνθρωπος περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὴν ἀτομικὴν του αὐτάρεσκον εὐδαιμονίαν καὶ βλέπει τὸν συνάνθρωπον ὡς περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας του, ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία ἔχει κατεύθυνσιν πρὸς τὸν ἀδελφόν, κινεῖται πρὸς

τὸν πλησίον, ἀληθεύει ἐν ἀγάπῃ. Τὸ μέλημα τοῦ πιστοῦ δὲν εἶναι ἡ διεκδίκησις δικαιωμάτων, ἀλλὰ τὸ «ποιεῖν τε καὶ πράττειν τὰ δικαιώματα Χριστοῦ»{17}, ἐν ταπεινώσει καὶ εὐχαριστίᾳ.

Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, τῆς ἐλευθερίας ὡς ἀγάπης καὶ τῆς ἀγάπης ὡς ἐλευθερίας, εἶναι ὁ θεμέλιος λίθος καὶ ἡ ἐγγύησις διὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας. Στηριζόμενοι ἐπ’ αὐτοῦ τοῦ ἐνθέου ἡθους δυνάμεθα νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰς μεγάλας προκλήσεις τοῦ παρόντος, αἱ ὁποῖαι ἀπειλοῦν ὄχι μόνον τὸ εὖ ζῆν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ζῆν τῆς ἀνθρωπότητας.

Τὴν ἀλήθειαν τοῦ «Θεανθρώπου» ὡς ἀπάντησιν εἰς τὸν σύγχρονον «ἀνθρωποθεὸν» καὶ πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ αἰωνίου προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἐξῆρε καὶ ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη, 2016): «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἔναντι τοῦ συγχρόνου «ἀνθρωποθεοῦ», προβάλλει τὸν «Θεάνθρωπον» ὡς ἔσχατον μέτρον τῶν πάντων: «Οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα λέγομεν, ἀλλὰ Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα»{18}. Ἀναδεικνύει δὲ τὴν σωτηριώδη ἀλήθειαν τοῦ Θεανθρώπου καὶ τὸ Σῶμα Του, τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς τόπον καὶ τρόπον τῆς ἐν ἐλευθερίᾳ ζωῆς, ὡς "ἀληθεύειν ἐν ἀγάπῃ"{19} καὶ ὡς μετοχήν, ἤδη ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ»{20}.

Ἡ Σάρκωσις τοῦ Θεοῦ Λόγου εἶναι ἡ βεβαίωσις καὶ ἡ βεβαιότης ὅτι τὴν ἱστορίαν, ὡς πορείαν πρὸς τὴν Βασιλείαν τῶν Ἐσχάτων, κατευθύνει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Βεβαίως, ἡ πορεία τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Βασιλείαν, ἡ ὁποία δὲν συντελεῖται μακρὰν ἢ ἀνεξαρτήτως τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος, τῶν ἀντιφάσεων καὶ τῶν περιπετειῶν αὐτῆς, ποτὲ δὲν ὑπῆρξεν ἄνευ δυσκολιῶν. Ἐν μέσῳ αὐτῶν ἡ Ἐκκλησία μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπιτελεῖ τὸ ἀγιαστικὸν, ποιμαντικὸν καὶ μεταμορφωτικὸν ἔργον αὐτῆς. «Ἡ γὰρ ἀλήθειά ἐστι τῆς Ἐκκλησίας καὶ στῦλος καὶ ἐδραῖωμα...Στῦλός ἐστι τῆς οἰκουμένης ἡ Ἐκκλησία...καὶ μυστήριόν ἐστι, καὶ μέγα, καὶ εὐσεβείας μυστήριον»{21}.

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἄς συνεορτάσωμεν, εὐδοκίᾳ τοῦ σκηνώσαντος ἐν ἡμῖν Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἐν ἀγαλλιάσει καὶ χαρᾷ πεπληρωμένη, τὰς ἐορτὰς τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου. Εὐχόμεθα ἐκ Φαναρίου, ὅπως ὁ σαρκωθείς καὶ συγκαταβάς τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν, χαρίζεται εἰς ὅλους κατὰ τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος Αὐτοῦ, ὑγιάν κατ’ ἄμφω, εἰρήνην καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, διαφυλάττη δὲ καλῶς τὴν Ἁγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν καὶ εὐλογῇ τὰ ἔργα διακονίας αὐτῆς, ἵνα δοξάζεται τὸ ὑπεράγιον καὶ ὑπερύμνητον ὄνομα Αὐτοῦ.

Χριστούγεννα ,βιζ’

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

- {1} Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Λόγος ΛΗ', εἰς τὰ Θεοφάνια, εἴτουν τὰ Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος, Γ', PG 36, 313.
- {2} Ἰωάν. ι', 18.
- {3} Δοξαστικὸν Ἀποστίχων Μεγάλου Ἐσπερινοῦ Χριστουγέννων.
- {4} Νικολάου Καβάσιλα, Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ΣΤ', PG 150, 657.
- {5} Ὁ. π., ΣΤ', PG 150, 660.
- {6} Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, Γ', α' PG 94, 984.
- {7} Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Κεφάλαια διάφορα Θεολογικά τε καὶ Οἰκονομικά περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, ἑκατοντὰς πρώτη, ιβ', PG 90, 1184.
- {8} Ὁ. π.
- {9} Κολ. α', 26.
- {10} Πράξ. δ', 12.
- {11} Ἰαμβικὴ Καταβασία τῶν Θεοφανείων, ὠδὴ Η'.
- {12} Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ὁμιλία εἰς τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν, PG 31, 1472-73.
- {13} Νικολάου Καβάσιλα, Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ΣΤ', PG 150, 649.
- {14} Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους Α', Ὁμιλία Α', α', PG 61, 14.
- {15} Α' Κορ. ιγ', 5.
- {16} Α' Τιμ. α', 5.
- {17} Θεοτοκίον τῶν Ἀποστίχων τῶν Αἴνων 12ης Ὀκτωβρίου.
- {18} Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, «Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως», Γ', β'. PG 94, 988.
- {19} πρβλ. Ἐφεσ. δ', 15.
- {20} Ἐγκύκλιος τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, § 10.
- {21} Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον Α', Ὁμιλία ΙΑ', PG 62, 554.

• Μουσικοφιλολογικὸν μνημόσυνον ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 30^{ετίας} ἀπὸ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Θρασυβούλου Στανίτσα, Ἄρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Μ.τ.Χ.Ε.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας, ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Θεοδώρου, μετέβη εἰς τὴν Ἀστικήν Σχολὴν Γαλατᾶ καὶ παρηκολούθησε τὸ διοργανωθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως μουσικοφιλολογικὸν μνημόσυνον, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 30^{ετίας} ἀπὸ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἀειμνήστου Θρασυβούλου Στανίτσα, διαπρεποῦς Ἄρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Μ.τ.Χ.Ε., καθ' ἣν ὠμίλησε ὡς ἀκολούθως περὶ τῆς αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῆς παραδόσεως καὶ ἰδιαιτέρως τῆς πατρῴας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ διεζωγράφησε τὴν ἀνεκτίμητον προσφορὰν τοῦ ἀποιχομένου Πρωτοψάλτου εἰς τὴν διάδοσιν καὶ μεταλαμπάδευσιν τοῦ γνησίου Πατριαρχικοῦ ὕφους τοῦ ψάλειν, συγχαρεῖς πατρικῶς ἅπαντας τοὺς συμβαλόντας εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς τιμητικῆς ταύτης ἐκδηλώσεως:

Ἱερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἅγιοι ἀδελφοί, Ἐξοχώτατε κύριε Γενικὲ Πρό-ξενε τῆς Ἑλλάδος, Ἐντιμολογιώτατοι καὶ Μουσικολογιώτατοι Ἄρχοντες Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Εἰς τὴν μακραιώνα πορείαν τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐντοπίσῃ καὶ ὁ ἀπλούστερος τῶν μελετητῶν τῆς Ἱστορίας, ἓνα βασικὸν χαρακτηρι-στικὸν τὸ ὁποῖον συνέχει καὶ συγκροτεῖ τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ. Τοῦτο δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν παράδοσιν, τὴν εὐλογημένην παράδοσιν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, τὴν καθαγιασθεῖσαν διὰ τοῦ κόπου καὶ τοῦ τρόπου τῶν προαπελθόντων Πατέρων μας.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ "παράδοσις" ἐσυνηθίσαμε νὰ ἀποδίδωμεν ἓνα παρελθοντικὸν χρόνον, καὶ περιεχόμενον ἱστορικὸν. Καὶ δικαίως! Αἱ ἀξίαι, αἱ συνήθειαι, τὰ ἱερά καὶ τὰ ὄσια, τὰ ἰδανικά, ἡ ἐπιστημοσύνη, ἡ γνῶσις, σύνολος ἡ κληροδοσία τῶν Πατέρων μας, περιέχονται εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ τετιμημένην ἐννοίαν τῆς παραδόσεως. Ὅμως, ὡς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ Ρωμηοί, εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς παραδόσεως βλέπομεν περισσότερον τὸ μέλλον παρὰ τὸ παρελθόν! Διότι, τί εἶναι ἡ παράδοσις διὰ τὸν Ρωμηὸν ἐάν ὄχι ἐφαλτήριο διὰ τὸ μέλλον; Τί εἶναι ἡ κληρονομία τῶν προαπελ-θόντων, ἐάν ὄχι ὁ ὁδοδείκτης πρὸς τὸ ἐπέκεινα;

Ἐσυνηθίσαμεν, ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, νὰ συνασώμεθα ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ νὰ θριαμβολογῶμεν ἐπὶ τοῦ ἔργου τῶν προκατόχων μας, εἴτε εἶναι κληρικοί, εἴτε εἶναι λαϊκοί, εἴτε ἱεροψάλται, εἴτε κοινοτικοὶ παράγοντες, εἴτε διδάσκαλοι καὶ ἐκπαι-δευτικοί. Θριαμβολογοῦμεν καὶ ἀλληλοεπαινούμεθα, παρελθοντολογοῦμεν καὶ δια-τρίβομεν εἰς στεῖρας καὶ ἀγόνους, τελικῶς, συζητήσεις. Ὅμως, αὐτὴ ἦτο ἡ προσδοκία τῶν παλαιότερων ἀπὸ ἡμᾶς; Τοῦτον τὸν κόσμον ὠραματίσθησαν; Τόση ἦτο ἡ δυνα-μικὴ τὴν ὁποίαν μᾶς κατέλιπον; Συζήτησις καὶ τιμὴ τῆς παραδόσεως ἄνευ ὠραμα-τισμῶν καὶ σχεδίων διὰ τὸ μέλλον, ἀποβαίνουν μᾶλλον εἰς βλασφημίαν τῶν ἔργων τῶν Πατέρων μας καὶ ὄχι εἰς τιμὴν αὐτῶν.

Διότι ἡ παράδοσις τῆς Ρωμησύνης ἐνέχει μέσα της ζωὴν, ἔχει Χριστόν, καὶ ἄρα ἔχει καὶ παρελθόν καὶ παρὸν καὶ μέλλον. «Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Εβρ13:8.) Τὸ ὅτι σεβόμεθα, λοιπόν, τὰς παραδόσεις μας, σημαί-νει νὰ μεταφέρωμεν τὴν ἀγαθὴν μερίδα τῆς τότε ἐποχῆς εἰς σύγχρονον ἔκφρασιν. Τοῦτο φρονοῦμεν ὅτι ἰσχύει εἰς πᾶσαν περίπτωσιν παραδόσεως. Καί, ἐν προκειμένῳ, τιμῶντες ἀπόψε τὴν τριακοστὴν ἐπέτειον τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἄρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Θρασυβούλου Στανίτσα, τοῦτο θαυμάζομεν καὶ τοῦτο ἀποκομίζομεν ὡς μάθημα καὶ παρακαταθήκην.

Ὁ ἀείμνηστος Ἄρχων ἦτο ἐμβαπτισμένος, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας, εἰς τὰ νάματα τῆς πατρῴας ἐκκλησιαστικῆς μας μουσικῆς. Ὅμως ἦτο

ἐμβαπτισμένος μὲ ἓνα τέτοιον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἀναμασσᾷ ἀκάρπως τὰ κληροδοτηθέντα ἀλλὰ νὰ τὰ ἐπε-ξεργάζεται ἐπικαίρως καὶ χρησίμως πρὸς ὠφέλειαν τῶν συγχρόνων του, ἀλλὰ καὶ ὡς βάσιν ἄσειστον διὰ τὰς ἐπιγενομένας γενεάς. Ὁ μακαριστὸς Στανίτσας, τοῦτο τὸ ἐκλεκτὸν γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Πόλεώς μας, ἐτίμησε τὰ Πατριαρχικὰ ἀναλόγια πρωτίστως διὰ τοῦ χαρακτήρος του καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς ἀπαραμίλλου κάλλους τέχνης του. Τοῦτο εἶναι ἡ πιστὴ ὑπακοὴ εἰς τὴν καλῶς νοουμένην "παράδοσιν", τὴν ζωντανὴν καὶ δυναμικὴν παράδοσιν, τὴν ἐξελισσομένην παράδοσιν, τὴν παράδοσιν πού μᾶς εἰσάγει ἐν ἀσφαλείᾳ εἰς τὸ μέλλον.

Ἐχομεν ἱερώτατον χρέος νὰ βαδίσωμεν ἐμπρὸς ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὰ παρα-δοθέντα. Δὲν πρέπει, ὅμως, ἐπ' οὐδενί λόγῳ νὰ παραδοθῶμεν εἰς ἄκριτον αἰχμαλω-σίαν των, ἀλλὰ εἰς ἐπωφελῆ ἀνάπτυξιν των. Δὲν μᾶς ἀρκεῖ νὰ ὀνομαζώμεθα διάδοχοι τοῦ ἑνός ἢ τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ μᾶς εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἰστάμεθα εἰς τὸν τόπον τῶν προκατόχων μας, σεβόμενοι πρωτίστως τὴν μνήμην των, ἀναγνωρίζοντες τὴν προσφορὰν των, τιμῶντες τὸ παράδειγμά των, διδασκόμενοι ἀπὸ τὰς προσπάθειάς των, ἠλεκτριζόμενοι ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ἰδανικά των. Δὲν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς τὸ νὰ ἐκφέρω-μεν μόνον κρίσεις, ἀλλὰ νὰ κρίνωμεν ἐπὶ τῇ βάσει ἐκείνων τὸ ἰδικὸν μας ἔργον καὶ τὰς προοπτικὰς αὐτοῦ. Εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τὸ αὐθεντικὸν ἦθος μᾶς ὑπαγορεύει νὰ προσεγγίζωμεν ἐν εὐγνωμοσύνῃ καὶ μετὰ δέους τὰς μορφὰς τῶν προ-κατόχων μας, ὥστε νὰ διδαχθῶμεν καὶ ὄχι νὰ διδάξωμεν!

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἐθεωρήσαμεν ὅτι τὸ πνευματικὸν Μνημόσυνον πρὸς τιμὴν τοῦ τετιμημένου Ἄρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Θρασυβούλου Στανίτσα θὰ ἦτο μία ἀρίστη εὐκαιρία νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ παραδόσεως, καθὼς τόσον τὰ ἱερὰ ἀναλόγια ὅσον καὶ τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον στηρίζονται ἐπ' αὐτῆς, ἐνῶ ἠθελήσαμε νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν ἔννοιάν της τὰς καθ' ἡμᾶς ὀρθὰς παραμέτρους καὶ διαστάσεις, πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν παραδοθέντων διὰ τὸ μέλλον, ἐνῶ συγχαίρομεν, ἐκ παραλλήλου, τὸν ἐν Ἀθήναις Σύλλογον Μουσικοφίλων καὶ διὰ τὴν πρωτοβουλίαν του αὐτήν.

Προσευχόμενοι ἔτι ἅπαξ ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μακαριστοῦ Θρασυβούλου Στανίτσα, ἀπευθυνόμεθα μετὰ ἰδιαιτέρας στορ-γῆς καὶ εὐαρεσκείας πρὸς τοὺς οἰκουροῦντας Μουσικολογιωτάτους πολιοῦς Ἄρχον-τας πρῶην Πρωτοψάλτην καὶ πρῶην Λαμπαδάριον κυρίου Λεωνίδαν Ἀστέρην καὶ Ἰωάννην Χαριατίδην, τοὺς ὁποίους εὐγνωμόνως ἀναζητοῦμεν συχνάκις διὰ τοῦ βλέμματός μας κατὰ τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας, καθὼς ἐζήσαμε μετ' αὐτῶν ἐπὶ ἔτη πολλά, καὶ εὐχόμεθα συγχρόνως ὅπως τὸ παράδειγμα συντριῶν

ἀποτελέση κίνητρον διὰ τοὺς μύστας τῆς ἱεροψαλτικῆς τέχνης νὰ προχωρήσουν εἰς τὸ μέλλον, ἔχοντες τὸ θεμέλιον τοῦ παρελθόντος ὡς βάσιν κραταιὰν καὶ ὄχι ὡς τροχοπέδην ἐμποδιστικὴν διὰ τὴν συνέχισιν τῆς παραδόσεως καὶ εἰς τὸ αὔριον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, πάντοτε καὶ ἀσφαλῶς πρὸς δόξαν Θεοῦ τοῦ ἐν Τριάδι προσκυνουμένου.

Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, εἶη μεθ' ὑμῶν. Αἰώνια ἡ μνήμη τοῦ τιμωμένου Ἄρχοντος καὶ πάντων τῶν θεραπευσάντων τὴν ἱερὰν τέχνην ἐν τῇ Πόλει ἡμῶν καὶ τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἀπανταχοῦ. Καλὰ Χριστοῦγεννα!"

Παρέστησαν Σεβ. Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου, ὁ ἐξοχ. Πρέσβυς κ. Εὐάγγελος Σέκερης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, καὶ παράγοντες τῆς Ὁμογενείας καὶ τοῦ ἱεροψαλτικοῦ κόσμου τῆς Πόλεως, ἐνῶ χαιρετισμὸν ἀπηύθυνον οἱ Μουσικολ. Β' Δομέστικος τῆς Μ.τ.Χ.Ε. κ. Γεώργιος Μπακόπουλος, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Μουσικοφίλων Πέραν, καὶ Ἄρχων Πρωτομαῖστωρ κ. Σταμάτιος - Νικόλαος Κίσσας, Πρόεδρος τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἡ εὐγεν. κ. Μαίρη Κομοροσάνο, Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Γαλατᾶ.

• Τὰ Χριστοῦγεννα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις

Ἐν χαρμοσύνῳ ἀτμοσφαίρᾳ καὶ μετὰ λαμπρότητος ἐωρτάσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ μεγάλη Ἑορτὴ τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, προέστη τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Θείας Λειτουργίας, τὴν Δευτέραν, 25^{ῃν} Δεκεμβρίου, συλλειτουργούντων Αὐτῷ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γέροντος Νικαίας κ. Κωνσταντίνου, Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος, Σεβαστείας κ. Δημητρίου, Μύρων κ. Χρυσοστόμου, Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου κ. Στεφάνου καὶ Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρου.

Μετὰ τὸ Ἱ. Εὐαγγέλιον ἀνεγνώσθη ἀπὸ τοῦ Ἱ. Ἄμβωνος ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰωακείμ, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ ἐπὶ τοῖς Χριστοῦγέννοις Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Παναγιώτατος ἐστηλίτευσε τὴν καταπάτησιν τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ὡς ταῦτα περιγράφονται εἰς τὴν πρό ἑβδομη-κονταετίας ὑπογραφεῖσαν Οἰκουμενικὴν Διακήρυξιν τῶν Δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου (1948).

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πέργης κ. Εὐάγγελος, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ἐρυθρῶν κ. Κύριλλος, Ἄρχοντες Ὁφφικιάλιοι τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας, ὁ ἐξοχ. Πρέσβυς κ. Εὐάγγελος Σέκερης, Γεν.

Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἐντιμ. κ. Maksym Vdovychenko, Πρόξενος τῆς Οὐκρανίας, ὁ ἐντιμ. κ. Παρασκευάς Πατσουρίδης, Δήμαρχος Διδυμοτείχου, μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, καί πιστοί ἐκ τῆς Πόλεως καί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Μετὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν ἐπεσκεύθησαν τὸν Παναγιώτατον, εὐχηθέντες Αὐτῷ ἐορτίως, πενταμελῆς Ἀντιπροσωπεία τοῦ Κόμματος «CHP», ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἐξοχ. βουλευτοῦ κ. Akif Hamzaçebi, πρῶην ἀντιπροέδρου τοῦ Τουρκικοῦ Κοινοβουλίου, ὁ ἐλλογ. κ. Togos Alcan, ἀπερχόμενος ἐκπρόσωπος Θρησκευτικῶν καί Μειονοτικῶν Κοινοτήτων παρὰ τῆ ἐν Ἀγκύρᾳ Γενικῆ Διευθύνσει Βακουφίων, μετὰ τοῦ νεοεκλεγέντος διαδόχου αὐτοῦ ἐντιμ. κ. Moris Levi, ἀντιπροέδρου τῆς ἐν τῇ Πόλει Ἑβραϊκῆς Κοινότητος, καί ὁ ἐντιμ. κ. Nurhan Palakoğlu, ἐκ προσώπου τοῦ Δήμου Beşiktaş.

• Ἡ Α.Θ. Παναγιότης εἰς Χρυσούπολιν

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Προφήτου Ἡλιοῦ Χρυσουπόλεως (Σκουτάρεως), κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς, 26^{ης} Νοεμβρίου 2017, ἐπὶ τῇ καθιερωμένῃ ἐν μονοεκκλησίᾳ ἐορτῇ τιμῆς τῶν Ἐφοροεπιτροπῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκηδόνος. Κατ' αὐτὴν ἐκκλησιάσθησαν ὁ Ποιμενάρχης αὐτῆς Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἀθανάσιος, προὔπαντήσας, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτόν ἰ. κλήρου, τὸν σεπτὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰσπανίας καί Πορτογαλίας κ. Πολύκαρπος, ὁ ἐντιμ. κ. Εὐάγγελος Σέκερης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Πόλει, πιστοί ἐκ τῆς Πόλεως καί προσκυνηταί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, τὸν Παναγιώτατον προσεφώνησαν διὰ τῶν ἐξῆς ὁ Ποιμενάρχης τῆς θεοσώστου Ἐπαρχίας ταύτης:

“Παναγιώτατε,

Ἡ Κοινότης Προφήτου Ἡλιοῦ Χρυσουπόλεως χαίρεται ἰδιαιτέρως διὰ τὴν τιμητικὴν παρουσίαν τῆς Παναγιότητός Σας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς "Ἐορτῆς Τιμῆς τῶν Ἐφοροεπιτροπῶν τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος", ἐπιτελουμένης θείᾳ εὐλογίᾳ διὰ τέταρτην φοράν (2014, 2015, 2016, 2017).

Ἦλθατε Παναγιώτατε ἐκ Φαναρίου, ὅπου ὁ τηλαυγῆς Οἰκουμενικὸς Φάρος ὁ ἐκπέμπων εἰσέτι τὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν κόσμον. Διὰ τῶν πολλαπλῶν δραστηριοτήτων Σας, ἐσυνέχισεν τὸ ταπεινὸν καί "ἄσημον" Φανάριον νὰ εἶναι "Φωτο-δόχος Λαμπάς" τοῖς ἐν σκότει φανεῖσαν, προεβλήθη ὡς διεθνὲς Κέντρον ἐπικοινωνίας καί διαλόγων, ἐπανῆλθε εἰς τὸ

προσκήνιον τῆς ἐπικαιρότητος καὶ ὁ ἱστορικὸς Θρόνος ἐξηκολούθησε ὡς ἔδρα διαθρησκειακῆς ποδηγητήσεως καὶ ἀξιοσεβασμοῦ, ἔστω καὶ ἂν τὸ πολεμοῦν διαχρονικῶς οἱ αἰώνιοι καὶ μὴ ἐχθροὶ του. Διότι ἐξ αὐτῶν ἀρύεται τὸ Ἡράκλειον καὶ Κυναιγείριον σθένος καὶ τὴν δύναμίν του, διὸ καὶ πρέπει νὰ εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς αὐτούς! Αἱ προσπάθειά Σας διὰ τὴν εἰρήνην, δικαιοσύνην, συναλληλίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος, θὰ καταγραφοῦν ἀναμφιβόλως εἰς τὴν ἱστορίαν.

Εὐχόμεθα δὲ καὶ αὐταὶ νὰ συμβάλουν εἰς τὴν πολλαχῶς ἐπιθυμητὴν διάλυσιν τοῦ κυριαρχοῦντος εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς ὑψηλίου, ὀμιχλώδους καὶ χαώδους πλέγματος.

Ἦλθατε εἰς τὴν Χρυσούπολιν, ἡ ὁποία λαμβάνει κατὰ διαφόρους τὴν ὄνο-μασίαν τῆς ἐκ τῆς συγκεντρώσεως ἐν αὐτῇ τῶν φόρων (χρυσοῦ) τοῦ Βοσπόρου ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ Ἀθηναίων, ἢ ἐκ τοῦ Χρύσου, ἡγαπημένου υἱοῦ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Χρυσυίδος, ἢ ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τὸ προάστειον τοῦτο ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καθ' ὀλοκληρίαν προσβαλλόμενον, ὀλόχρυσον ἐφαίνετο ἀπαστρα-πτόντων ἐκ τῆς ἀντανακλάσεως τῶν ὑάλων καὶ λοιπῶν μερῶν τῶν αὐτόθι οἰκοδομῶν. (Πρβλ. καὶ τὸν ἰ. ναὸν τοῦ Ἁγ. Γεωργίου Χρυσοκεράμου).

Τέλος, ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ὠραίων ἀνακτόρων οἰκοδομηθέντων ἐν αὐτῇ καὶ τοῦ ὀνόματος ἐνός ἐξ αὐτῶν, τοῦ καλουμένου Σκουτάριον, ἐν ᾧ ἐστάθμευε σῶμα στρατοῦ ἐφωδιασμένου μὲ ἐν εἶδος ἀσπίδος, ὀνομαζομένης σκουτάριον (ἐκ τοῦ skutum), προῆλθε ἡ βυζαντινὴ καὶ νεωτέρα ὀνομασία τῆς πόλεως Σκούταρι.

Ἡ δὲ ὀνομασία Üsküdar ὡς κόμβος τότε ἐπικοινωνίας, ἐκ τοῦ περσικοῦ οὐσκιουτάρ, δηλοῦντος τὸν ἄγγελον, τὸν πεζὸν ἀγγελιοφόρον.

Ἦλθατε εἰς χῶρον ἱερὸν τοῦ Μουσουλμανισμοῦ, μὲ τὰ ποικίλα καὶ σημαντικὰ αὐτοῦ μνημεῖα (τεμένη, ἐν οἷς καὶ τὰ νεοοθωμανικῆς λαμπρῆς τεχνοτροπίας τοιαῦτα, νεκροταφεῖα κ.ἄ.), ἔνια τῶν ὁποίων εἶναι ἔργα τοῦ μεγάλου Sinan, ὅπου καὶ ὁ περί-πυστος ἰ. ναὸς τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν βυζαντινὴν ἐποχὴν ὑπῆρχεν ἡ μονὴ αὐτοῦ, ἔνα τῶν μεγαλυτέρων ναῶν τῆς βασιλίδος, ἔχοντα περὶ αὐτόν, ὡς οὐχὶ σπανίως, περιβάλλοντα τοῖχον ὑψηλόν, τοῦτ' ἔστι ἐν ἴχνος τοῦ μαρτυρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Τὸν ναὸν αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἐκτίσθη τὸ πρῶτον τὸ 1585 ἐντολῇ τῆς περιφήμου σουλτάνου Σαφιγιέ (Αἰκατερίνης), τῆς ἐπικαλουμένης Nurbanu (γυνὴ φωτός), συζύγου τοῦ Σουλτάνου Σελίμ Β' (1566-1573) πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐνθάδε ἐργαζομένων Χριστιανῶν μὴ διαθετόντων τοιοῦτον, ὅπερ διαθρησκειακῶς ἤδη τότε ἀξιοσημεῖωτον, ἐπανεκτίσθη ἐπὶ Ἰερεμίου (1804) καὶ ἀνεκαινίσθη ἐπὶ Ζαχαρίου (1851). Καὶ τὸ ἔργον τοῦτο συνεχίζεται φιλοτίμως καὶ κατὰ δύναμιν

καὶ ὑπὸ τῆς σημερινῆς Ἐφοροεπιτροπῆς τῆς Κοινότητος ὑπὸ τὴν ἐργῶδη καὶ συστηματικὴν προϋσταμενίαν τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀρχιμ. Σμαράγδου.

Τὸν ναὸν αὐτὸν μὲ τὴν ἐντυπωσιακὴν τοῦ νάρθηκος πρόσοψιν, τὸ μεγα-λοπρεπὲς ἀρχαιοελληνίζοντος τύπου ξύλινον τέμπλον, τοὺς κίονας μὲ τὰ κορινθιακὰ κιονόκρανα, τὰ ἀριστοτεχνικὰ ξυλόγλυπτα τοῦ Παρεκκλησίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου, τοῦ ἱ. ἄμβωνος καὶ τινων προσκυνηταρίων, τὸ μοναδικόν, ἰδιότυπον καὶ μεγάλων διαστάσεων νεομπαρόκ ἀρτοφόριον εἰς ὀλόκληρον τὴν Πόλιν, τὰ εἰκονογραφικὰ, ἐνίοτε δυστυχῶς ἐπὶ ἐτέρων ἐπιζωγραφισμένα, τὰ ἔργα τῶν ἀδελφῶν Κ. καὶ Δ. Φραγκοπούλων, τὰ πολύτιμα χρυσοκέντητα ἱ. ἄμφια τοῦ Ἀρχιμ. Πορφυρίου Χ' Σταύρου, τὰ διάφορα ταφικὰ μνημεῖα εἰς τὸ βόρειον, παρὰ τὸ ἄρτι ἀνακαινισθὲν ἀπλοῦν Ἱ. Ἀγίασμα τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, τμῆμα τοῦ ἀυλογύρου καὶ τὰς ἐπιτυμβίους πλάκας εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ καθὼς καὶ τοῦ βορειοδυτικοῦ τμήματος τοῦ ἀυλογύρου, καὶ ἄλλα πολλά. Τί καὶ ἂν χαίνει οἰκτρῶς εἰσέτι βορει-οδυτικῶς τὸ λυβισσιακὸν ἐρείπιον τοῦ πάλαι ποτε Μορφωτικοῦ Συνδέσμου Χρυσου-πόλεως, Παρθεναγωγείου τὸ πρότερον, τὸ ὁποῖον ἔγινε παρανάλωμα τοῦ πυρὸς κατὰ τὰ γεγονότα τῶν Σεπτεμβριανῶν τῆς Πόλεως τὴν 7.9.1955, παραμένον εἰσέτι δυστυ-χῶς εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν.

Τέλος, εἰς τὸν ναὸν τοῦτον εἰς τὸν ὁποῖον ἐχρημάτησεν ὡς προϋστάμενος καὶ ὁ βροντόλαλος καὶ ἀσκητικὸς λευῖτης Ἀρχιμ. Γαλακτίων ὁ Ζορμπᾶς. *Εὐγνωμονοῦ-μεν εὐλαβῶς Παναγιώτατε*”.

Ἀκολουθῶς, προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην ὁ ἐντιμ. κ. Λάζαρος Πετσαλίδης, Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν λόγῳ Ἱ. Ναοῦ, τοῦ Πατριάρχου, κατὰ τὴν ἀντιφώνησίν Του, ἐκφράσαντος τὴν εὐαρέσκειάν Του διὰ τὸ ὑπὸ τῶν εἰρημένων Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιτελούμενον ἔργον, θέσαντος τοὺς ἄξονας τῆς θεοφιλοῦς καὶ φιλογενοῦς διακονίας τῶν κοινοτικῶν πραγμάτων τῆς Ὁμογενείας καὶ ἐπιδαψιλεύσαντος πρὸς πάντας τοὺς προσελθόντας τὴν Πατριαρχικὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν ἐπὶ τοῖς ἐγγίζουσι Χριστουγέννοις.

Ἐπηκολούθησε δεξίωσις ἐν τῇ παρακειμένη Κοινοτικῇ Αἰθούσῃ.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

• Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πανεπιστημίου Ἱεροσολύμων

Εἰς τό πλαίσιον τῆς 10ῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συναντήσεως τοῦ «Διμεροῦς Διαλόγου τῆς Ὁρθοδοξίας μετά τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ», ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀπό Τρίτης 22^{ας} Νοεμβρίου/ 5ῆς Δεκεμβρίου ἕως Πέμπτης 24ῆς Νοεμβρίου/7ῆς Δεκεμβρίου 2017, τό Ἑβραϊκόν Πανεπιστήμιον Ἱεροσολύμων ἀπεφάσισε, ὅπως ἀπονεύμῃ τήν τιμητικὴν διάκρισιν τοῦ Ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Φιλοσοφίας- DOCTOR PHILOSOPHIAE honoris causa (τιμῆς ἕνεκεν) εἰς τόν Παναγιώτατον Οἰκουμενικόν Πατριάρχην κ. Βαρθολομαῖον.

Διά τοῦτο, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἀφίχθη εἰς τό ἐν Τέλ Ἀβίβ ἀεροδρόμιον Ben Gurion τήν μεσημβρίαν τῆς Τρίτης, 22^{ας} Νοεμβρίου/ 5ῆς Δεκεμβρίου 2017, συνοδευόμενος ὑπό τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ καί Σουηδίας κ. Κλεόπα, τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου π. Ἀγαθαγγέλου καί τοῦ κ. Κωνσταντίνου Διακρούση.

Ἐξ ὀνόματος τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Θεοφίλου, ὁ ὁποῖος δέν εἶχε ἀφίχθῃ εἰσέτι εἰς Ἱεροσόλυμα τήν ὥραν ταύτην ἐκ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ εἰς Ρωσίαν, ὑπεδέχθη τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην εἰς τό ἀεροδρόμιον ὁ Πατριαρχικός Ἐπίτροπος Σεβ. Μητροπολίτης Καπιτωλιάδος κ. Ἡσύχιος, καί ὁ Τελετάρχης τοῦ Πατριαρχείου Ἀρχιμανδρίτης π. Βαρθολομαῖος

Τό ἀπόγευμα τῆς ἡμέρας ταύτης, περί ὥραν 5.30μ.μ. ὁ Παναγιώτατος ἐπεσκέφθη διά προσκύνησιν τόν Πανάγιον Τάφον τῆ συνοδεία τοῦ μόλις ἀφίχθέντος Πατριάρχου Ἱεροσολύμων καί Ἀγιοταφίτων Πατέρων.

Ἐκ τοῦ Παναγίου Τάφου ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἀνῆλθεν εἰς τό Πατριαρχεῖον. Ἐνταῦθα ὁ Πατριάρχης ηὐχαρίστησε τόν Παναγιώτατον διά τήν παρουσίαν αὐτοῦ εἰς τήν ἀναστήλωσιν τοῦ Ἱ. Κουβουκλίου τοῦ Παναγίου Τάφου καί διά τό ἔργον αὐτοῦ ὑπέρ τοῦ γένους τῶν Ρωμαίων, ὡς ἡγέτου τῆς Ὁρθοδοξίας καί προσέφερεν Αὐτῷ σέτ ἐγκολπίων. Ὁ Παναγιώτατος ηὐχαρίστησε τόν Πατριάρχην Θεόφιλον διά τήν στήριξιν αὐτοῦ εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί διά τήν πρόσκλησιν συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τήν τελετήν τῆς ὀλοκληρώσεως τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κουβουκλίου καί ἐξέφρασε τήν χαράν αὐτοῦ διά τὰς τέσσαρας συναντήσεις, τὰς ὁποίας εἶχε μετ' αὐτοῦ κατά τό 2017.

Τό ἑσπέρας τῆς ἡμέρας ταύτης περί ὥραν 7:15 μ.μ., ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης μετέσχεν εἰς τήν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Notre Dame δεξίωσιν διὰ τήν ἔναρξιν τοῦ Διμεροῦς Διαλόγου τῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καί ἀπηύθυνε προσφώνησιν.

Τό ἑσπέρας τῆς ἡμέρας ταύτης ἔλαβε χώραν ἡ Τελετή τῆς ἀπονομῆς τῆς τιμητικῆς διακρίσεως τοῦ Ἐπιτίμου Διδάκτορος Φιλοσοφίας εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην ὑπό τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πανεπιστημίου ἐπί τοῦ Mount Scopus. Τόν τίτλον ἐπέδωσεν εἰς τόν Πατριάρχην Βαρθολομαῖον ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πανεπιστημίου κ. Asher Cohen καί ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Σώματος κ. Michael Federmann.

Εἰς τήν τελετήν ταύτην ἀντιπροσώπευσε τόν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ταξιδεύοντα ἤδη διὰ τούς ἑορτασμούς εἰς Αἰκατερίνεμπουργκ τῆς Ρωσσίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καπιτωλιάδος κ. Ἡσύχιος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ, ὁ Τελετάρχης π. Βαρθολομαῖος καί ἄλλοι Ἁγιοταφῖται Πατέρες.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

• Συνάντησις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Διαλόγου τῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ

Ἀπό Τρίτης, 22^ας Νοεμβρίου/5^{ης} Δεκεμβρίου ἕως καί Πέμπτης 24^{ης} Νοεμβρίου/7^{ης} Δεκεμβρίου 2017, ἔλαβε χώραν εἰς Ἱεροσόλυμα τῆ φιλοξενία τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, πλὴν τῆς ξενοδοχειακῆς, ἡ Συνάντησις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Διαλόγου τῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ.

Εἰς τόν Διάλογον τοῦτον μετέχουν ἐξ ἴσου Ἰουδαῖοι καί Ὁρθόδοξοι, ἀκαδημαϊκοί, κληρικοί ἢ λαϊκοί καί ἐξετάζουν εἰς ἐκάστην Συνάντησιν αὐτῶν ὠρισμένον θέμα ἀπό πλευρᾶς Ἰουδαϊσμοῦ καί Χριστιανισμοῦ. Θέμα τῆς Συναντήσεως τοῦ ἔτους τούτου εἶναι «Ἡ ἀγιότης τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τήν Ἰουδαϊκὴν καί Χριστιανικὴν παράδοσιν».

Πρόεδρος τοῦ Διαλόγου ἀπό πλευρᾶς Ὁρθοδοξίας εἶναι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τό ὅποιον ἔλαβε τήν πρωτοβουλίαν διὰ τήν ἔναρξιν καί συνέχισιν τοῦ Διαλόγου τούτου. Πρόεδρος ἀπό Ἰουδαϊκῆς πλευρᾶς εἶναι ὁ ραββῖνος κ. Δαυΐδ Ρόζεν, Πρόεδρος τῆς International Jewish Committee on Interreligious Consultations (IJCIC).

Τὴν ἑναρξιν τῆς Συναντήσεως ἐνεκαινίασεν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλος, διὰ παραθέσεως δεξιώσεως εἰς τὰ ὄγδοηκοντα περίπου μέλη τοῦ διαλόγου εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ξενοδοχεῖον Notre Dame. Εἰς ταύτην ἀπηύθυνε προσφώνησιν ὁ ραββῖνος κ. Δαυῖδ Ρόζεν, ἡ κα Σαρὸν Ρέγκεβ ἐξ ὀνόματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τοῦ Ἰσραήλ καὶ ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Ἰσραήλ κ. Δημήτριος Μπίκας ἐξ ὀνόματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν Τετάρτην, 23^{ῆν} Νοεμβρίου/ 6^{ῆν} Δεκεμβρίου 2017, ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα. Ἐξ ὀνόματος τῆς Ὁρθοδοξίας ὠμίλησεν ὁ καθηγητὴς κ. Σπυρίδων Τσιτσιγκος διὰ τῆς κάτωθι προσφωνήσεως αὐτοῦ ἀγγλιστί, μέ θέμα: «Jerusalem as archetypal of be religious».

Τὴν ἑναρξιν τοῦ Διαλόγου τούτου ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ἐλθὼν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ τὴν ἀναγόρευσιν Αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου διδάκτορος τῆς Φιλοσοφίας ὑπὸ τοῦ Ἐβραϊκοῦ Πανεπιστημίου Ἱεροσολύμων τοῦ Mount Scopus καὶ ἀπηύθυνε προσφώνησιν.

Ἄμα τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Διαλόγου, τὴν μεσημβρίαν τῆς Πέμπτης, 24^{ῆς} Νοεμβρίου / 7^{ῆς} Δεκεμβρίου 2017, παρετέθη γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξε-προσώπησε τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ὁ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος Σεβ. Μητροπολίτης Καπιτωλιάδος κ. Ἡσύχιος καὶ ὁ Τελετάρχης τῶν Πατριαρχείων Ἀρχιμανδρίτης π. Βαρθολομαῖος. Αἱ παρουσιάσεις τῶν ὁμιλητῶν καὶ τὰ πορίσματα τῶν Συναντήσεων δημοσιεύονται εἰς τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ «Εμμανουήλ»/ Emmanuel.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

• Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων εἰς τοὺς ἑορτασμοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 100^{ετίας} ἀπὸ τῆς Ὀκτωβριανῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῶν διωγμῶν κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τῆς συγκλήσεως τῆς Τοπικῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας

Ἀπὸ Πέμπτης, 17^{ῆς} / 30^{ῆς} Νοεμβρίου ἕως καὶ Δευτέρας 21^{ῆς} Νοεμβρίου/ 4^{ῆς} Δεκεμβρίου 2017, ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλος μετέσχεν ὡς προσκεκλημένος εἰς τοὺς ἑορτασμοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 100ετίας ἀπὸ τῆς Ὀκτωβριανῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῶν ἐπακολουθησάντων ἀπηνῶν διωγμῶν κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

καθώς καί τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Κληρικολαϊκῆς Τοπικῆς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκ-κλησίας τῆς Ρωσσίας.

Συνοδοί τοῦ Μακαριωτάτου εἰς τήν ἀποστολήν ταύτην ἦσαν ὁ Γέρων Ἀρχιγραμματεὺς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνης κ. Ἀρίσταρχος, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἰορδάνου κ. Θεοφύλακτος, ὁ Ἀρχιδιάκονος π. Μᾶρκος καί ὁ ἐν Μόσχᾳ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀρχιμανδρίτης π. Στέφανος. Μετά τῶν τριῶν πρώτων μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας ταύτης ἀφίχθη ὁ Μακαριώτατος ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου τοῦ Τελ -Ἀβίβ εἰς τήν Μόσχαν διὰ τῶν ἀεροπορικῶν ἀερογραμμῶν τῆς Aeroflot τό ἑσπέρας τῆς Πέμπτης 17^{ης} / 30^{ῆς} Νοεμβρίου.

Ἐνταῦθα ἐγένετο δεκτός ἅμα τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀεροσκάφους ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ροδολσκ, ἀντιπροσώπου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας εἰς Αὐστρίαν καί Οὐγγαρίαν κ. Τύχωνος, ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Θεοφάνους καί ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Στεφάνου ἐκπροσώπου τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου εἰς Μόσχαν, εἰς τήν αἴθουσαν δέ ὑποδοχῆς καί ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ταλμπώφ κ. Θεοδοσίου.

Ἐνταῦθα ὁ Μητροπολίτης Θεοδόσιος καλωσώρισεν εὐχαριστῶν τόν Μακαριώτατον διὰ τήν ἀποδοχήν τῆς προσκλήσεως διὰ συμμετοχήν εἰς τά τραγικά γεγονότα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας κατά τούς χρόνους τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως, ἐκ τῆς ὁποίας, παρά τά δεινά, ἀνεδείχθησαν ἱερομάρτυρες καί νεομάρτυρες τῆς τοπικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄνταπαντῶν ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τήν χαράν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συμμετοχῇ εἰς τοιαῦτα γεγονότα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας καί ηὐχαρίστησε τόν Τριαδικόν Θεόν καί τόν Πατριάρχην Μόσχας κ. Κύριλλον διὰ τήν πρόσκλησιν καί συμμετοχήν αὐτοῦ, δηλοῦσαν τὰς ἀγαστάς σχέσεις συνεργασίας μεταξύ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καί Πατριαρχείου Μόσχας. Περαιίνων, ὁ Μακαριώτατος εἶπεν ὅτι ἀναπόσπαστον μέρος τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας εἶναι τό μαρτύριον, τό ὁποῖον ἐπότισε τό δένδρον αὐτῆς. Τούς καρπούς τοῦ μαρτυρίου τούτου ἀπολαμβάνει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας σήμερον. Τοιαύτην ἐμπειρίαν ἔχομεν καί ἡμεῖς, εἶπεν ὁ Μακαριώτατος, εἰς τά Πανάγια Προσκυνήματα. Ἀπόδειξις τούτου ἡ χθές ἀχθεῖσα ὑφ' ἡμῶν μνήμη τοῦ ἀγίου νεομάρτυρος Φιλουμένου τοῦ Ἀγιοταφίτου.

Τήν πρωΐαν τῆς Παρασκευῆν, 18^{ης} Νοεμβρίου/ 1^{ης} Δεκεμβρίου 2017, ἔλαβε χώραν ἐπίσκεψις τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Θεοφίλου εἰς τήν Μονήν τῆς «Νέας Ἱερουσαλήμ», ἰδρυθεῖσαν τό πρῶτον ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου Πατριάρχου Ρωσσίας Νίκωνος ἀπό τοῦ 17^{ου} αἰῶνος. Εἰς ταύτην, ἀνακαινισθεῖσαν νῦν μέ τήν ἀνασύστασιν τῆς Ἐκκλησίας μετά τήν περίοδον τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστώτος, πραγματοποιεῖται τό ὄραμα τοῦ Πατριάρχου Νίκωνος, ἥτοι γίνεται ἀκριβῆς καί πραγματικῆ ἀναπαράστασις τοῦ Πανιέρου Ναοῦ

τῆς Ἀναστάσεως καί τῶν ἐν αὐτῷ προσκυνημάτων τοῦ Ἱεροῦ Κουβουκλίου, τοῦ Ἁγίου Τάφου, τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ, τῆς εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τῆς Ἀποκαθλώσεως, τοῦ Πραιτωρίου, τῆς Φυλακῆς τοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁδοῦ τοῦ Μαρτυρίου καί ἄλλων τόπων τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου.

Εἰς ταύτην τήν Μονήν ὑπεδέχθη τόν Μακαριώτατον καί ἐξενάγησεν εἰς τούς τόπους τῆς ἀναπαραστάσεως τῶν Ἁγίων Τόπων ὁ συντελέσας τά μέγιστα καί ἄγων τά γενέθλια αὐτοῦ ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Θεοφύλακτος, ὁ ὁποῖος προσέφερεν ἀρχιερατικὴν ράβδον εἰς τόν Μακαριώτατον, τήν ὁποῖαν ἀντιπροσέφερον ὁ Μακαριώτατος εἰς τήν Μονήν, ἵνα παραμένη εἰς αὐτήν καί ἀναμένη Αὐτόν νά ἔλθῃ καί νά λειτουργήσῃ καί νά τήν χρησιμοποιοῦσῃ. Ὁ Μακαριώτατος προσέφερε φιλντισένιον σταυρόν εὐλογίας διὰ τήν Μονήν. Τήν ξενάγησιν ἠκολούθησε μεσημβρινή τράπεζα, παρατεθεῖσα ὑπό τοῦ ἡγουμένου Ἀρχιμανδρίτου π. Θεοφυλάκτου.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἡμέρας ταύτης ἔλαβε χώραν ἐπίσκεψις εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Σάββα Στοροζέβσκυ, ἀσκήσαντος τόν 15^{ον} αἰῶνα καί διατελέσαντος μαθητοῦ τοῦ ὁσίου Σεργίου τοῦ Ραντονέσκ.

Ἐνταῦθα, ὑπεδέχθη ἐνθέρμως τόν Μακαριώτατον ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς Ἱερομόναχος Σάββας, ὁ καί ἀξιεπαίνως ἀνακαινίσας τόν Ναόν τῶν Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου καί τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐκ τῆς φθορᾶς τήν ὁποῖαν ὑπέστη κατά τήν κομμουνιστικὴν ἐπικράτειαν.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Σάββας προσέφερε εἰκόνα εἰς τόν Μακαριώτατον. Ὁ Μακαριώτατος προσέφερον εἰς αὐτόν φιλντισένιον σταυρόν εὐλογίας λέγων ὅτι τό ὄνομα τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Λαύρας εἰς τήν Ἁγίαν Γῆν, ἦτοι τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου καί ὁ τρόπος ζωῆς αὐτοῦ διεδόθη εἰς ὁλόκληρον τήν Ὀρθοδοξίαν, ὡς ἐν Σερβίᾳ τοῦ ἁγίου Σάββα τοῦ Σέρβου καί ἀλλοῦ, τῶν μοναχῶν ἐχόντων ὡς πρότυπον ζωῆς τῆς ἀειπάρθενον Θεοτόκον καί τόν Τίμιον Πρόδρομον, καί ὀφειλόντων νά προσεύχωνται πάντοτε ὑπὲρ τῶν πιστῶν καί νά ἀγωνίζωνται νά δίνουν τό παράδειγμα τῆς ἀσκητικῆς Χριστιανικῆς ζωῆς.

Τήν μεσημβρίαν τοῦ Σαββάτου, 19^{ης} Νοεμβρίου/ 2ας Δεκεμβρίου 2017, ἔλαβε χώραν εἰς τήν αἴθουσαν Συνελεύσεων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἡ ἐπίσημος Συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ρωσσίας, ἡ ὁποῖα εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῆς εἶχεν ἐπιμεληθῆ κυρίως τριῶν θεμάτων, τοῦ μοναχισμοῦ, τοῦ γάμου καί ἐσωτερικοῦ Καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας.

Εἰς ταύτην οἱ Προκαθήμενοι τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν κατὰ τήν τάξιν τῶν Διπτύχων προσεφώνησαν τούς Συνοδικούς: ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης διὰ Μηνύματος αὐτοῦ, ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ.

Θεόδωρος αὐτοπροσώπως, δωρίζων τό ὠμοφόριον τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μελετίου Πηγά, τό ὁποῖον οὗτος ἔφερε, ὅταν ὑπέγραψε τήν θεσμοθέτησιν τοῦ Πατριαρχικοῦ θεσμοῦ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἐπί Πατριάρχου Μόσχας Ἰώβ, ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰωάννης αὐτοπροσώπως, ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλος αὐτοπροσώπως διά τῆς κάτωθι προσφωνήσεως Αὐτοῦ ἐχούσης ἑλληνιστί ὡς ἔπεται:

“Μακαριώτατε Πατριάρχα Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσσιῶν κ.κ. Κύριλλε, ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος,

Ἀφιχθέντες ἐκ τῆς ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ εἰς τήν ἀγιοτόκον πολύπαθον γῆν τῆς Ρωσίας, μεταφέρομεν πρός Ὑμᾶς καί τήν περί Ὑμᾶς Ἱεράν Σύνοδον τῶν πεφιλημένων Ἀρχιερέων, καθὼς καί εἰς τά πλήθη τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ὀρθοδόξων Ρώσων τό ἐλπιδοφόρον διαχρονικόν μήνυμα τοῦ ἐν τῇ Βηθλεέμ γεννηθέντος Κυρίου τῆς δόξης καί ἐν τῇ ταπεινῇ γῇ τῆς Παλαιστίνης πολιτευθέντος Θεανθρώπου Χριστοῦ. Ἐπευλογοῦμεν τοὺς ἐν Κυρίῳ ἀδελφούς ἡμῶν, τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου καί Ζωοδόχου Τάφου.

Διάγοντες περίοδον πνευματικῆς προετοιμασίας διά τὰς ἐπικειμένας ἑορτάς τῆς Χριστοῦ ἐπιφανείας, εἰς ἣν ὁ ἱερός ὕμνωδός μετὰ δαψιλείας μυσταγωγεῖ στα-διακῶς τόν νοῦν καί τήν καρδίαν τῶν πιστῶν εἰς τό «πάντων καινόν καινότατον μυστήριον», ἥτοι τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λυτρωτοῦ τοῦ κόσμου, συναισθανόμεθα ὅτι ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἀνθρώπου συντελεῖται πρωτίστως διά τῆς Ὁδοῦ τοῦ Μαρ-τυρίου, ἀναμιμνησκόμενοι, κατὰ τὰς ἱεράς αὐτάς συνάξεις μνημοσύνου καί μνήμης, τήν πρόσφατον ἐπώδυνον ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς παροικούσης εἰς τήν Ρωσίαν. Ἐξ ἄλλου αἱ ἑορταί τοῦ Δωδεκαημέρου, πρός τὰς ὁποίας ἡ Τεσσαρακοστή τῶν Χριστουγέννων κατατείνει, συνυφαίνονται καί μέ μνήμας μαρτύρων, ὡς τῶν μυρι-άδων νηπίων, ἅτινα ἐσφαγιάσθησαν ἀδίκως ὑπό τοῦ Ἡρώδου διά τό ὄνομα τοῦ Κυρίου, καθὼς καί ἐκείνης τοῦ πρωτομάρτυρος καί ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, ὅστις κατὰ τήν ὥραν τοῦ μαρτυρίου, τό συντελεσθέν ὑπό πεπωρωμένων ὁμοεθνῶν αὐτοῦ, εἶδεν ἀνεωγμένους τοὺς οὐρανοὺς καί καθήμενον εἰς τά δεξιὰ τοῦ Θεοῦ Πατρός τόν δεδοξασμένον Χριστόν. Ἡ θεὰ τοῦ ἀρρήτου καί ἀκτίστου θείου φωτός ἦτο διά τόν μάρτυρα Στέφανον ἡ λύτρωσις. Τοιαύτας θείας ἐλλάμψεις ἔζησαν ἐσχάτως καί πολ-λοὶ νεομάρτυρες τοῦ ρωσικοῦ γένους.

Οἱ θύται τῶν μαρτύρων οὐδέποτε κατενόησαν ὅτι ὁ Θεός ἡμῶν δοξολογεῖται ὑπό μυριάδων ἀγγέλων καί ἀρχαγγέλων, ἀλλά ταυτοχρόνως καί ὑπό τῶν στρατιῶν τῶν μαρτύρων, οὔτε ὅτι ὁ Θεός ἡμῶν φανεροῦται ἐπί τῆς γῆς ὡς ἡ εἰρήνη καί ἡ εὐδοκία τῶν ἀνθρώπων. Τό μαρτύριον εὐρίσκεται εἰς τό κέντρον τῆς πνευματικῆς ζωῆς, καθ’ ὅσον οἱ μάρτυρες, κατὰ τόν ἡγαπημένον τοῦ Κυρίου μαθητήν Ἰωάννην τόν Θεολόγον, «ἐπλυναν τὰς

στολάς αὐτῶν καί ἐλεύκαναν αὐτάς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἀρνίου» (Ἀποκ. 7, 14). Οὗτοι «εἰσὶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καί λατρεύουσιν αὐτόν» μετὰ παρρησίας αἰωνίως. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου θρόνου Θεός προστατεύει τοὺς δούλους Αὐτοῦ «ἀπὸ πᾶν καῦμα» ἡλίου, ἥτοι τῆς μοχθηρίας καί τῆς δολιότητος τῶν «κοσμοκρατόρων τοῦ αἰῶνος τούτου» (Ἐφεσ. 6, 12), διότι «τό Ἀρνίον τό ἀνά μέσον τοῦ θρόνου» ὁδηγεῖ αὐτούς ἐπὶ «ζωῆς πηγᾶς ὑδάτων» πολλῶν (Ἀποκ. 7, 15-17). Οἱ μάρτυρες ἰκετεύουν τόν Θεόν, ἵνα ἐξαλείψῃ διὰ τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ τήν κακίαν τοῦ κόσμου καί ἐπικρατήσῃ τό θεῖον ἔλεος, ἡ εἰρήνη καί ἡ δικαιοσύνη τοῦ ὑπεράνω ὄλων τῶν ὁρατῶν καί ἀοράτων καί νοουμένων Θεοῦ: «ἕως πότε ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καί ἀληθινός οὐ κρίνεις καί ἐκδικεῖς τό αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἀποκ. 6, 10).

Δοξολογοῦμεν τόν ἐν Τριάδι προσκυνούμενον Θεόν, διότι αἱ προσευχαί τῶν μυριάδων νέων Ρώσων μαρτύρων, οἵτινες εἰς οὐδέν ἐστέρησαν τῶν ἀρχαίων, ἠλευθέρωσαν ἐκ τῆς δυναστείας τήν Ἐκκλησίαν Ὑμῶν καί κραταιώνουν αὐτήν, πορευομένη οὕτω πως πρός τά ἔσχατα, λελαμπρυσμένη, καθὼς θέλει αὐτήν ὁ Κύριος, ἀκτινοβολοῦσαν τήν δόξαν τῶν ἁγίων μαρτύρων.

Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ἐξιδιασμένως καυχᾶται, ὡς ἡ μήτρα τοῦ μαρτυρίου, διότι ἐν αὐτῇ «ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων ... ἐγένετο ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροῦ», δηλαδή ὑπέστη τόν πλέον εἰδεχθῆ κατ' ἐκείνην τήν ἐποχὴν θάνατον, ὑποδεικνύων πρῶτος τήν ὁδόν τῆς ἄρσεως τοῦ σταυροῦ, «διό καί ὁ Θεός ὑπερύψωσε αὐτόν καί ἐχαρίσατο αὐτῷ τό ὑπερπᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καί ἐπιγείων καί καταχθονίων καί πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός» (Φιλιππ. 2, 6 – II).

Κατά τόν μέγαν διδάσκαλον τοῦ μοναχισμοῦ καί τοῦ Ὁρθοδόξου δόγματος Θεόδωρον Στουδίτην, τοῦ ὁποίου τήν μνήμην ἐωρτάσαμεν πρό ὀλίγων ἡμερῶν, πάντα τά ὄντα ἀλλά καί ἡ κτίσις ὀλόκληρος θά κάμψουν τό γόνυ, ὅτε ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως θά ἀφανισθῇ ἡ ἁμαρτία, ἐπειδή ἀκριβῶς ἡ ἁμαρτία στερεῖται ὑποστάσεως· «... ὡς οὐ τι τῶν ὄντων οὔσα, ἀλλά παρυφιστάσα καί δημιουργηθεῖσα τῇ τοῦ πράξαντος προαιρέσει». Τότε θά παραμείνουν εἰς τήν ὑπαρξιν μόνον τά δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, τά ὁποῖα ἔχουν ὑπόστασιν, καί οὐχί ἡ ἀνυπόστατος ἁμαρτία. Μάλιστα, «αἱ παρατραπεῖσαι ψυχαί, ἀφοῦ διέλθουν τοὺς πάντας αἰῶνας καί μὴ εὐρίσκουσαι στάσιν, θά ἔλθουν εἰς τόν Θεόν, τόν μὴ ἔχοντα πέρας, καί οὕτω τῇ ἐπιγνώσει, οὐ τῇ μεθέξει, θά ἀπολάβουν τάς δυνάμεις αὐτῶν, ἥτοι θά ἀποκατασταθοῦν εἰς τό ἀρχαῖον καί θά ἀναγνωρίσουν ὅτι ὁ Θεός δέν εἶναι αἴτιος τῆς ἁμαρτίας» (PG 99, 1500D – 1501B).

Τοιαύτην κυριαρχίαν ἔχει ὁ ὑπερυψωθείς Κύριος καί τοιαύτην ἰσχύν ἔχει τό σχέδιον τῆς ἀφάτου θείας Οἰκονομίας. Κατά τόν ὑμέτερον θεολογοῦντα φιλόσοφον Ν. Μπερδιάγεφ, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀκλονήτου ἐρείσματος ἀνυψοῦται ἡ δύναμις τοῦ βασιλείου τοῦ Πνεύματος ἔναντι τοῦ βασιλείου τοῦ Καίσαρος. Εἰς τήν ἱστορίαν ἡ Ἐκκλησία ἐβίωσε πολλάκις τήν ἐπικράτησιν τοῦ βασιλείου τοῦ Πνεύματος. Ἐν προκειμένῳ, τοῦτο ἐπιβεβαιώνει ἡ σύγχρονος κατάστασις τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῶν Ρώσων καί ἄλλων Ὀρθόδοξων Πατριαρχείων καί αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Οἱ διωγμοί παρῆλθον καί ἡ Ἐκκλησία ἀνεδείχθη δι' ἄλλην μίαν φοράν «ὡς χρυσός ἐν χωνευτηρίῳ». Σήμερον, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καλεῖται καί πάλιν νά μαρτυρήσῃ τήν ἀλήθειαν εἰς ἕνα κόσμον ἐκκοσμικευμένον, τόν ὁποῖον προωθεῖ ἡ λεγομένη Παγκοσμιοποίησις. Ὅπως ἔχει ἐπισημανθῆ ὀρθῶς εἰς τήν πρόσφατον Ἁγίαν καί Μεγάλην Σύνοδον τῆς Κρήτης: «Κατά τούς χρόνους τούτους τῆς ἐκκοσμικεύσεως, ἰδιαιτέρως προβάλλει ἡ ἀνάγκη, ὅπως ἐξαρθῆ ἡ σημασία τῆς ἀγιότητος τοῦ βίου, ἐν ᾧ τῆς πνευματικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τόν σύγχρονον πολιτισμόν... Ἡ Ὀρθόδοξος παράδοσις, διαμορφωθείσα διά τῆς βιώσεως ἐν τῇ πράξει τῶν χριστι-ανικῶν ἀληθειῶν, εἶναι φορεῦς πνευματικότητος καί ἀσκητικοῦ ἠθους, τό ὁποῖον δέον νά ἐξαρθῆ καί προβληθῆ ὅλως ἰδιαιτέρως κατά τήν ἐποχὴν ἡμῶν». Ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι ὀφείλομεν ἐν ἐνότητι νά μαρτυρήσωμεν μετὰ δυναμισμού τό Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, γινόμενοι οὕτω πως «τό φῶς τοῦ κόσμου» καί «τό ἄλας τῆς γῆς». Εἶναι ἐξόχως σημαντικόν οἱ πιστοί νά κατανοήσουν ὅτι ἀφετηρία διά τόν ἐπανευαγ-γελισμόν εἶναι βεβαίως ἡ ἐνότης καί ὁ σεβασμός εἰς τούς ἐκκλησιαστικούς θεσμούς, πρωτίστως τοῦ Συνοδικοῦ. Ἡ Σύνοδος ἐκάστης Ἐκκλησίας εἶναι τό τεταγμένον ὑπό τοῦ Θεοῦ ὄργανον, κατά τήν Ἀποστολικήν παράδοσιν, νά κατευθύνῃ τό ποιμαντικόν καί ἱεραποστολικόν ἔργον.

Μακαριώτατε ἅγιε ἀδελφέ,

Γνωρίζομεν ἐκ προσωπικῆς ἐμπειρίας τήν εὐαίσθητον ρωσικήν ψυχὴν, μαρ-τυρουμένην ὑπό τῶν χιλιάδων προσκυνητῶν, οἱ ὁποῖοι κατ' ἔτος φθάνουν εἰς τὰ ἱερά σεβάσματα τῶν Ἁγίων Τόπων. Οἱ Ρῶσοι Ὀρθόδοξοι ἐναποθέτουν τὰ μύχια τῶν καρδιῶν των, οὐκ ὀλίγας φορές μετὰ δακρύων, πρωτίστως ἐνώπιον τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ καί τοῦ Παναγίου καί Ζωοδόχου Τάφου. Ἡ βαθυτάτη πίστις αὐτῶν τῶν γνησίων πιστῶν ἀφήνει τούς Ἁγιοταφίτας Πατέρας ἐκστατικούς. Ἡ ἐκ βάθους ψυχῆς καί μεθ' ὑπομονῆς ἔκτασις τῶν ψυχῶν ἡμῶν πρὸς τόν Πανάγαθον Θεόν νικᾷ τό ἔλεός Του.

Καλούμεθα, λοιπόν, ὅλοι, κλῆρος καί λαός, νά ἀκολουθήσωμεν τό παράδειγμα τῶν ἁγίων, συστοιχοῦντες εἰς τήν διαχρονικὴν προτροπὴν τοῦ Ψαλμωδοῦ πρὸς ἕνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν: «Υπόμεινον τόν Κύριον ἀνδρίζου καί

κραταιούσθω τῇ καρδίᾳ καὶ ὑπόμεινον τόν Κύριον». Ἡ τοιαύτη ἀναμονή τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ θεοδίδακτος στενή ὁδός διὰ τήν νίκην τῆς ἁμαρτίας καί τοῦ θανάτου καί ταυτοχρόνως ἡ δημιουργική πορεία πρὸς τήν ἀληθινὴν θεολογίαν, τήν ὁποίαν ὁ κόσμος ἔχει ἰδιαιτέρως ἀνάγκη διὰ τόν δοξασμόν τοῦ Θεοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα καί τό κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν”.

Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐξέφρασεν ἐπίσης εὐχαριστίας πρὸς τόν Πατριάρχην Μόσχας κ. Κύριλλον καί τόν Πρόεδρον κ. Πούτιν διὰ τήν συμπαράστασιν τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων εἰς τὰς προσπαθείας τῆς διατηρήσεως τοῦ καθεστώτος τῆς Παλαιᾶς Πόλεως Ἱερουσαλήμ καί τῆς προστασίας τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἁγίας Γῆς καί τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ὁμοίως προσεφώνησαν: ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰωάννης δι’ ἀντιπροσώπου, ὁ Μακ. Πατριάρχης Σερβίας κ. Εἰρηναῖος αὐτοπροσώπως, ὁ Μακ. Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Δανιήλ αὐτοπροσώπως, ὁ Μακ. Πατριάρχης Βουλγαρίας κ. Νεόφυτος δι’ ἀντιπροσώπου, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος αὐτοπροσώπως, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος αὐτοπροσώπως, ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Σάββας αὐτοπροσώπως, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Τσεχίας καὶ Σλοβακίας κ. Σβατισλάβ αὐτοπροσώπως, ὁ Μακ. Μητροπολίτης Ἀμερικῆς καί Καναδᾶ αὐτοπροσώπως κ. Τύχων.

Μετά ταῦτα, ὁ Πατριάρχης Μόσχας Κύριλλος εὐχαριστῶν ἕνα ἕκαστον τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὡς καί ἕνα ἕκαστον τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας διὰ τήν συμβολήν αὐτῶν εἰς τήν ὑπογράμμισιν τοῦ ρόλου τοῦ ὁμολογητοῦ καί Ἱερομάρτυρος Ἁγίου Πατριάρχου Τύχωνος εἰς τήν ἀνασύστασιν τοῦ Πατριαρχικοῦ θεσμοῦ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἐκήρυξεν τήν λύσιν τῆς Συνεδρίας ταύτης.

Τό ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου, 19ης Νοεμβρίου/ 2ας Δεκεμβρίου 2017, εὐθύς ἀμέσως μετά τό πέρασ τῆς Συνεδρίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, ἔλαβε χώραν συνάντησις τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Θεοφίλου μετά τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Κυρίλλου.

Εἰς τήν συνάντησιν ταύτην ὁ Πατριάρχης Κύριλλος ηὐχαρίστησε τόν Πατριάρχην Θεόφιλον διὰ τήν ὑποδοχήν, τήν ὁποίαν ἐκεῖνος ἐπιφυλάσσει ἐκάστοτε εἰς τοὺς ρώσσοις προσκυνητάς καί εἰς τοὺς πολιτικούς ἐκ Ρωσσίας καί διὰ τήν στάσιν αὐτοῦ εἰς τό θέμα τῆς Οὐκρανίας.

Ὁ Πατριάρχης Μόσχας ηὐχαρίστησε τόν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων διὰ τήν ἐνημέρωσιν ταύτην, διὰ τόν προωθούμενον εἰς τό Ἑβραϊκόν Κοινοβούλιον νόμον καί διὰ τήν διατήρησιν τοῦ καθεστώτος τῆς Παλαιᾶς Πόλεως Ἱεροσολύμων (status quo), συνεχίζων καί λέγων ὅτι ἡμεῖς θεωροῦμεν ὑμᾶς τοὺς Ἀγιοταφίτας ὡς φύλακας τῶν Ἁγίων Τόπων καί τοῦ status quo τῶν Ἱεροσολύμων. Ὅπως καί εἰς ἄλλην περίπτωσιν εἶπεν, ἐάν ἡ Ἀγιοταφικὴ Ἀ-

δελφότης δέν ὑπῆρχε, δέν θα ὑπῆρχαν σήμερον τά Πανάγια Προσκυνήματα. Ἐπαινοῦμεν τήν Ἀγιοταφικὴν Ἀδελφότητα ὄντως διά τόν ρόλον αὐτῆς τῆς διαφυλάξεως τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων. Ἐκφράζομεν τήν εὐγνωμοσύνην μας πρός τήν Ἀδελφότητα διά τήν ἀποστολήν της, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ δύναμιν, σοφίαν καί ἀνδρείαν καί ἡ Ἐκκλησία Ρωσσίας θεωρεῖ ἀποστολήν αὐτῆς τήν προστασίαν τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων. Διά χάριν τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων ἡ Ρωσσία εἰσῆλθεν εἰς τόν Κριμαϊκόν Πόλεμον μέ ὄλην τήν Εὐρώπην. Σήμερον ἡ Ρωσσία θεωρεῖ λίαν σημαντικόν τόν ρόλον τοῦ Πατριαρχείου διά τήν διατήρησιν τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων. Αἱ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρωσσίας μέ τό Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων παρουσιάζουν ἀνοδικήν πορείαν. Τοῦτο μᾶς βοηθεῖ καί ἡμᾶς σήμερον νά ὁμιλήσωμεν διά ἐπίκαιρα θέματα τά ὁποία ἀπασχολοῦν τάς Ἐκκλησίας μας.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς συναντήσεώς μας, ἐσυνέχισεν ὁ Μακαριώτατος, ἀναφερόμεθα εἰς Οὐκρανίαν, εἰς τήν ὁποίαν ὑπάρχει βαθεῖα πολιτική σύγκρουσις ἡ ὁποία ἐρμηνεύεται ὡς εἰσβολή τῆς Ρωσσίας εἰς τήν Οὐκρανίαν. Τοῦτο οὐδέποτε συνέβη. Ἡ Ρωσσία ἀντιστέκεται εἰς τεκταινόμενα σχέδια εἰς Οὐκρανίαν. Εἰς Οὐκρανίαν προωθοῦνται σχέδια ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας μας δι' ἀλλαγὴν τοῦ τίτλου αὐτῆς καί διά πρόσαψιν τοῦ τίτλου αὐτῆς εἰς σχισματικούς, ἐν ᾧ ἡ δική μας Ἐκκλησία θά ὀνομασθῇ Ἐκκλησία Ρωσσίας διά τήν ἀπόσχισιν τῶν πιστῶν μας ἀπό τήν Ἐκκλησίαν μας. Ἄλλο Νομοσχέδιον εἶναι ἡ προσπάθεια νομιμοποιήσεως καταλήψεως Ἱερῶν Ναῶν ὑπό σχισματικῶν καί Οὐνιτῶν. Οἱ πιστοὶ μας ἐκεῖ δικαιώνονται ἀπό τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι ὅμως δέν ἐκτελοῦνται ὑπό τῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλο προωθούμενον νομοσχέδιον εἶναι ὅτι οἱ ὀρισμοὶ τῆς Ἐκκλησίας καί ἡ ἐκλογή τῶν Ἐπισκόπων αὐτῆς ὀφείλουν νά ἔχουν προηγουμένως τήν ἔγκρισιν τῆς πολιτείας. Περί τῶν προβλημάτων τούτων ἔγραψα εἰς τόν Πάπαν Ρώμης καί εἰς τό Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὑπῆρξε ἀντίδρασις ἐπὶ τούτου ἀπό τόν Πάπα Ρώμης καί ὑπῆρξε ἀντίδρασις ἀπό τόν Γενικόν Γραμματέα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν μέ ἐπιστολήν αὐτοῦ. Ἐξ αἰτίας τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς πρός τό παρόν ὑπνώττων τά νομοσχέδια ταῦτα, δυνάμενα ὅμως νά ἐπανεμφανισθοῦν, διά νά προωθηθοῦν. Παρά ταῦτα, ὅλοι οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας τῆς Οὐκρανίας προσῆλθον εἰς τήν συνέλευσιν αὐτήν ἄνευ ἐνδοιασμοῦ. Εὐχαριστοῦμεν διά τήν παρουσίαν Ὑμῶν σήμερον εἰς τήν Σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας καθὼς καί διά τήν προσεχῆ παρουσίαν Ὑμῶν εἰς τοὺς ἑορτασμούς ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης εἰς τό Αἰκατερίνεμπουργκ.

Καί ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Κύριλλος ἠρώτησε, πῶς ἔχει τό πρόβλημα εἰς Καττάρ.

Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ηὐχαρίστησε τόν Πατριάρχη Κύριλλον διά τό ἔμπρακτον ἐνδιαφέρον αὐτοῦ ὑπέρ τῶν Ἁγίων Τόπων, τό ὁποῖον εἶναι συνέχεια τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν προκατόχων αὐτοῦ καί συνέχεια τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ, εὐσεβουμένου τά Πανάγια Προσκυνήματα καί ἰδίᾳ τόν Ἅγιον Τάφον. Γνωρίζομεν, εἶπεν ὁ Μακαριώτατος, ὅτι τό ἐκκλησιαστικόν καί τό πολιτικόν ἐνδιαφέρον τῆς Ρωσσίας τυγχάνει δεδομένον. Ἡ προσέλευσις ρώσων προσκυνητῶν ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν, διότι οὗτοι δίδουν μήνυμα εἰς τό θρησκευτικόν καί πολιτικόν περιβάλλον τῆς περιοχῆς ἡμῶν. Οἱ ἐπισκεπτόμενοι Ὁρθόδοξοι τά Πανάγια Προσκυνήματα δέν εἶναι «τουρίσται», ὡς συνήθως ὀνομάζονται ὑπό τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν ἀλλά προσκυνηταί. Ἡμεῖς ὡς Ἁγιοταφῖται ἐκπροσωποῦμεν ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους ἀδελφούς ἡμῶν εἰς τά Πανάγια Προσκυνήματα. Ἄν δέν ὑπῆρχε ἡ Ἀδελφότης τοῦ Παναγίου Τάφου, δέν θά εἶχον διατηρηθῆ σήμερον τά Πανάγια Προσκυνήματα. Εἰς τήν πρό ὀλίγου ὁμιλίαν μου εἰς τήν Συνέλευσιν τῆς Ἱεραρχίας εἶπον ὅτι ὁ Πανάγιος Τάφος ἀνήκει εἰς ὅλον τόν κόσμον. Ἀποστολή τῆς Ἀδελφότητος εἶναι νά διατηρῆ τόν Πανάγιον Τάφον καί ὅλα τά Προσκυνήματα νά εἶναι προσιτά εἰς τόν κόσμον.

Ὅσον ἀφορᾷ τό ἐρώτημα τοῦ Πατριάρχου Μόσχας κ. Κυρίλλου διά τό Καττάρ, ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἀπήντησεν ὅτι αἱ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων μετά τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας εἶναι καλαί. Τό Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἠργάσθη ἐπί ἔτη καί ἐδημιούργησε καί ἐγκατέστησεν εἰς τό Καττάρ ἕν πολυεθνικόν Διορθόδοξον Ἐκκλησιαστικόν Κέντρον, τό ὁποῖον ἀριθμεῖ σήμερον περίπου 10.000 μέλη. Εἰς αὐτό, μετά συνεργείας καί προσπαθείας τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Καττάρων κ. Μακαρίου, ὁ ὁποῖος εἶναι καί πολύγλωσσος, εὐρίσκουν καταφύγιον, παραμυθίαν καί συμπάρασιν ὅλοι οἱ ἐντόπιοι Ὁρθόδοξοι, Ἰορδανοί, Παλαιστίνιοι, Ἕλληνες, Ρώσσοι καί Ρουμᾶνοι ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος. Ὁ Ναός τοῦ Πατριαρχείου εἰς Καττάρ, εἶπεν ὁ Μακαριώτατος, ἔχει ὀλοκληρωθεῖ καί ἀναμένει ἡμᾶς ὁ ἔξοχ. Ἐμίρης μέ ἀνοικτήν πρόσκλησιν αὐτοῦ διά τήν τελετήν τῶν ἐγκαινίων.

Τήν Κυριακήν, 20ήν Νοεμβρίου/ 3ην Δεκεμβρίου 2017, ἔλαβε χώραν Θεία Λειτουργία εἰς τό ἐν Μόσχᾳ καί πλησίον τοῦ Κρεμλίνου Μετόχιον τοῦ Παναγίου Τάφου, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καί τοῦ Ἁγίου Αποστόλου Φιλίππου, διασωθέν ἐκ τῆς κομμουνιστικῆς καταδικωτικῆς εἰς βάρος τῶν Χριστιανῶν μανίας. Τήν Λειτουργίαν ταύτην ἐτέλεσεν ὡς λειτουργός Ἀρχιερεὺς ὁ Γέρων Ἀρχιγραμματεὺς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνης κ. Ἀρίσταρχος, προσευχομένων τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Θεοφίλου, τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας Ποντόλσκ Τύχωνος καί Ταμπώφ καί Ρασκάλοβο Θεοδοσίου, συλλειτουργούντων τῶν Ἱερέων, Πρεσβυτέρων–ἐφημερίων τοῦ Μετοχίου

τούτου καί τοῦ Ἀρχιδιακόνου Μάρκου, ψαλλούσης ρωσιστί κατασκευτικῶς τῆς χορωδίας τοῦ Μετοχίου καί μετέχοντος ἐν προσευχῇ πολλοῦ ἐκκλησιάσματος, τό ὁποῖον μετὰ τήν Θείαν Κοινωνίαν ἠύλογησεν ὁ Μακαριώτατος καί εἰς τό ὁποῖον ὠμίλησε διά τό νόημα τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων καί τήν διατήρησιν τῆς θρησκευτικῆς καί ἐθνικῆς αὐτῶν ταυτότητος ἐν Χριστῷ καί ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

Μετά τήν Θείαν Λειτουργίαν ὁ καλῶς ἐπιμελούμενος τῶν τοῦ Μετοχίου καί ἀνακαινίζων τοῦτο Ἁγιοταφίτης Ἀρχιμανδρίτης π. Στέφανος παρέθεσεν εἰς τήν Πατριαρχικήν Συνοδείαν καί ἄλλους πλουσίαν νηστήσιμον τράπεζαν.

Τήν Δευτέραν, 21^η Νοεμβρίου /4^η Δεκεμβρίου 2017, ἐπί τῇ ἑορτῇ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ἔλαβε χώραν πανηγυρικόν Πατριαρχικόν καί Πολυαρχιερατικόν Συλλεiturγον εἰς τόν ἐν Μόσχᾳ Ἱερόν Ναόν τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ. Τοῦ Συλλειτούργου τούτου προεξῆρξεν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος, συλλειτουργούντων αὐτῷ τῶν Προκαθημένων τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί τῶν συνοδῶν αὐτῶν Ἀρχιερέων καί τῶν 300 περίπου Ἀρχιερέων τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, τῶν μετεχόντων εἰς τήν Σύνοδον ἐπί τῷ ἑορταζομένῳ γεγονότι, Ἱερομονάχων καί διακόνων, ψαλλούσης τῆς χορωδίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Σωτήρος καί προσευχομένου πανδήμου ἐκκλησιάσματος ἐξ Ἱερέων, μοναχῶν, μοναζουσῶν καί λαϊκῶν, πάντων ὑμνολογούντων τόν Θεόν ἐν τῇ μιᾷ καί ἐνιαίᾳ Ὁρθοδόξῳ πίστει καί ὁμολογίᾳ.

Τήν θείαν Κοινωνίαν τῶν Προκαθημένων, Ἀρχιερέων, κληρικῶν καί λαϊκῶν ἠκολούθησεν, ἅμα τῇ ἀπολύσει, προσφώνησις τῶν Προκαθημένων πρὸς τόν Πατριάρχην Μόσχας Κύριλλον διά στόματος τοῦ προεξάρχοντος τοῦ συλλειτούργου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καί ἀντιφώνησις τοῦ Πατριάρχου Μόσχας πρὸς ὅλους τούς Προκαθημένους. Ἠκολούθησε δεξίωσις καί ἀκολούθως, μεσημβρινή τράπεζα.

Τό ἀπόγευμα ἐγένετο ἑορταστική ἀκολουθία εἰς τό Κρατικό Μέγαρον τοῦ Κρεμλίνου, τό ἑσπέρας δέ παρετέθη δεῖπνον πρὸς τιμὴν τῶν Προκαθημένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πούτιν.

ΑΡΘΡΑ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΛΚΩΝ ΤΟΝ ΙΟΥΔΑ

ὑπὸ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος Δρος Ἀθανασίου

"Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός" (Ιω. 10, 11)

Εἰς ἓν κιονόκρανον 900 ἐτῶν τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Sainte-Marie-Madeleine τῆς Vezelay Βουργουνδίας, ὑπάρχει μία σπανία ἐξεχόντως ἐνδιαφέρουσα καὶ ἀποκαλυπτικὴ γλυπτὴ παράστασις τοῦ Ἰησοῦ, αἶροντος ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν Ἰούδαν! Τοῦτο διεπίστωσεν καὶ ἐρμήνευσεν ὁ Ἰησουΐτης C. Wrembek εἰς τὸ σύγγραμμά του: *Ἰούδας ὁ φίλος. Σὺ ὁ ὁποῖος φέρεις τὸν Ἰούδα εἰς τὸν οἶκόν σου, φέρε καὶ ἐμέ, Νόϊε στάντ.*

Ὁ Ἰησοῦς εἰκονίζεται ἐνταῦθα μὲ μεγάλην κεφαλὴν καὶ πλαγιοστομίαν, ἐνδεικτικὴν κατὰ τινὰς τῆς ὀργῆς. Διατί ὅμως τοῦτο ἐνταῦθα; Ἡ μήπως ἀκριβῶς συμβαίνει τὸ ἀντίθετον; Σημαίνει δηλαδὴ χαρὰν τοῦ Κυρίου διὰ τὴν παραστατικὴν ἔκφρασιν τοῦ κατ' ἐξοχὴν διδάγματος τοῦ χριστιανισμοῦ, τοῦτ' ἔστιν τὴν ἄνευ ὀρίων ἀγάπην καὶ ἄφεισιν;

Εἶναι ἔργον μετ' ἀδρῶν χαρακτηριστικῶν, λαϊκίζον, καὶ πρωῖμου ρωμανικῆς τεχνοτροπίας. (Πρβλ. καὶ τὰς συμπαθεῖς ἀπεικονίσεις τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου μετὰ ἀμνῶν). Ἡ παράστασις ἀνακαλεῖ τὸν πρωτοχριστιανικὸν Καλὸν Ποιμένα καὶ τὸν Ἅγιον Χριστοφόρον τῆς δυτικῆς κυρίως εἰκονογραφίας, ὅπου οἱ φερόμενοι εἶναι τὸ ἀρνίον καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἐδῶ ὅμως ὁ Ἰούδας. Ὑπάρχει δὲ τίποτε συνταρακτικότερον ἐκ τούτου;

Ἄλλωστε εἶναι γνωστὸν, ὅτι οὐδεὶς ἐπιθυμεῖ ἔκτοτε νὰ καλεῖται Ἰούδας, ὁ προδότης τοῦ Κυρίου καὶ κύριος ἐνορχηστρωτῆς συμπράκτης τῆς Σταυρώσεως. Ἐκτοτε δὲ οὗτος θεωρεῖται ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀμαρτωλός, ὡς εἷς ὁ ὁποῖος ἀξίζει νὰ ἀπορρίπτεται καὶ νὰ περιφρονεῖται ὑπὸ τῶν ἄλλων.

Εἰς τὴν ἰδίαν Βασιλικήν, πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς παραστάσεως, ὑπάρχει ἑτέρα μὲ τὸν ἀπαγχονισθέντα Ἰούδαν, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν Γραφήν *"...ἀπελθὼν ἀπήγατο"* (Ματθ. 27, 5) καὶ ἐξεχύθησαν τὰ ἐντόσθιά του (Παπίας).

Ὁ Wrembek, ποιμαντικὸς ἱερεὺς καὶ συγγραφεὺς ἀναριθμῶν βιβλίων, διαβλέπει τὴν σχέσιν τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν ἀμαρτωλῶν, τῶν ἀπωλεσθέντων καὶ δῆθεν κατηραμένων ὡς πρότυπον δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Μὲ ἀκριβῆ ἔρευναν τῶν Βιβλικῶν χωρίων καὶ μίαν φιλικὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον προοπτικὴν, εἶναι πεπεισμένος περὶ μίας ἀγγελίας ἐνὸς ἀγαπῶντος, καρδιακοῦ καὶ ἐλεήμονος Θεοῦ: Οὗτος δὲν εἶναι "εἷς ἄρχων τῆς ΚGB, ἀλλ' εἷς μητρικῶς δωρητής". Καὶ ἐν ταύτῳ μεταδίδει ἀπλῶς καὶ τεκμηριωμένως οὐχὶ μόνον μίαν

θεολογίαν τοῦ πραγματικῶς ἄνευ ὀρίων ἐλέους τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἓνα πολιτισμὸν τῆς χριστιανικῆς πράξεως.

Κατὰ τὸν Wrembek, διὰ τὸν Θεὸν δὲν ὑπάρχει τι τὸ "ὀπισθοστρεφόμενον", διότι ἐπιθυμεῖ νὰ σώσει ὅ,τι ἀπωλέσθαι κατὰ τὸ ἀγιογραφικόν "οὐκ ἦλθε ...ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι" (Λουκ. 9, 56).

Ἀνάλογοι εἶναι αἱ ἀπόψεις του ἀναφορικῶς πρὸς τὰς "ἐξωβιβλικὰς" διηγήσεις περὶ τῆς κολάσεως καὶ τοῦ "αἰωνίου πυρός". Δεικνύει, ὅτι ὁ Κύριος "οὐδένα καταρᾶται" καὶ ὁμιλεῖ περὶ μιᾶς πνευματικῆς "οὐρανίου ἀποκαταστάσεως", τὴν ὁποίαν γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ καινῇ ζωῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ¹.

Ὁ Ἰούδας λοιπὸν ὁ Ἰσκαριώτης ἀποκαλεῖται φίλος τοῦ Ἰησοῦ. Ἄς ἔχουν τοῦτο πολλοὶ ὑπ' ὄψιν των, τούλάχιστον κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ τινες "δοκοῦντες" στύλοι τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἅγιοι εἶναι!

1- N. Copray, Gott rettet die Verlorenen. Meditationen über Judas und Jesus, Publik-Forum ἄρ. 20 (2017) 54.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΗΤΡΑΚΑΣ Ο ANTI-BOTERO

Χαιρετισμὸς σ' ἓνα βίντεο γιὰ τὸ ἔργο του ἀπὸ τὸν δημοσιογράφο Π. Κάμπρα, διευθυντὴ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Βουλῆς (Ἰανουάριος 2018)

ὑπὸ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνας Δρος Ἀθανασίου

Τὸν φίλο καὶ ἀξιόλογο λαϊκὸ ζωγράφο καὶ ἀγιογράφο γνωρίζει ὁ ὁμιλῶν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ἔχει ἀσχοληθεῖ "ὑπογράφων μεθ' ἡδονῆς" (Χαλκηδόνας Ἐλευθέριος), ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι εἰδικοί, τὸ ἔργο του.

Ὁ Μητράκας εἶναι ἓνας καταξιωμένος καλλιτέχνης, ὁ ὁποῖος ἡμπορεῖ, ὅπως καὶ μερικοὶ ἄλλοι, νὰ χαρακτηρισθεῖ ὡς "μετα-νεοβυζαντινός". Ὡς ἓνας ζωγράφος δηλαδή, ὁ ὁποῖος δημιουργικῶς "διέρρηξε τὰ ἰμάτια" τοῦ στενοῦ κύκλου τοῦ "μηρυκαστικοῦ" νεο-βυζαντινισμοῦ καὶ δι' αὐτὸ ἐνίοτε κρίνεται ὡς "ἀποδιοπομπαῖος" τράγος, ὡς συνήθως οἱ πρωτοπόροι, διὸ καὶ συχνὰ δὲν στηρίζεται ὑπὸ διαφόρων φορέων, μὴ ἐξαιρουμένης τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ ἔργο του εἶναι ἰδιαίτερος πλούσιος, πρωτοποριακός, κοσμικοῦ, θρησκευτικοῦ, ἱστορικοῦ, ἠθογραφικοῦ, κοινωνικοῦ, ἀλληγορικοῦ, συμβολικοῦ καὶ χιουμοριστικοῦ χαρακτήρος. Ἦσυχολήθη δὲ καὶ μὲ τὸ συγγραφικὸ τοιοῦτο.

Οἱ φιλόδοξοι συνθέσεις τῆς ὁποῖας φιλοτέχνησε, κυρίως κοσμικές, εἶναι δυστυχῶς διάσπαρτες. Εὐρίσκονται στήν κατοχήν του, σέ ἰδρύματα, ἰδιώτας τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ ἐξωτερικοῦ κ.ά.. Λόγω τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ των, εἶναι δύσκολον νά ἐξετασθοῦν εἰκονογραφικῶς, εἰκονολογικῶς καί τεχνικῶς, παρά τά ὑπάρχοντα σύντομα ἢ οὔ, ὑπομνήματά του. Πολλές δέ οἱ ἀτομικές, ἀναδρομικές καί ὁμαδικές ἐκθέσεις του, καί ἱκανές οἱ ἐπαινετικές κριτικές.

Τά ἔργα τοῦ Μητράκα εἶναι ἐλκυστικά, ἔχουν χρῶμα, ἰδιάζουσα προσωπικότητα, ὄραμα, ἔμπνευση, φινέτσα σχεδιαστική, συνθετική καί χρωματική, ἑλληνικότητα – ὁ ἔξοχος ἀνθρωποκεντρισμός τῶν ἀρχαίων προγόνων μας εἶναι ἀστείρευτος πηγὴ γι' αὐτόν– εὐφυῆ εἰκονογραφικὴ εὐρηματικότητα, διὰ τοῦτο καί ποικιλία, ποιητικότητα, πνευματικότητα, ἢ ὁποῖα προέρχεται καί ἀπὸ τῆς βαθιᾶς βυζαντινῆς καταβολῆς του, ὅπως οἱ "ἀραχνοῦφαντες", ἀντιμυθεϊκές καί μανιεριστικές του μορφές, ἀριστοκρατικότητα, "μνημειώδη" μικρογραφικότητα καί θάρρος. Στήν ἐκθεσὴ του ποὺ διοργάνωσε τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ τῆς Βουλγαρίας (2005), τὸν ἀπεκάλεσαν: "οὐράνιο τόξο στὶς καρδιές μας" (Βάνια) καί "θρακιώτικη εὐφυΐα". Τοῦτο ἄλλωστε προδίδουν καί τὰ "δαμονικά" θαλασσογαλάζια μάτια του!

Μερικὰ εἰκονογραφικὰ στοιχεῖα ποὺ ἀπαντοῦν συνήθως στὰ ἔργα του εἶναι ἡ "πολυκεφαλία" ἢ "πολυπροσωπικότητα", εἰκονολογικὸ σύμβολο τῆς δυνάμεως τοῦ ἀρχαιοελληνισμοῦ, τῆς καταγωγῆς καί πνευματικότητος τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁποῖον γέννησε τὸν ἀγαπημένο του Ὀρφέα, τὸν Εὐμόλπο, Θάμαρι, αὐτοκράτορας καί Πατριάρχας. Ἐπίσης ἡ τετραγωνικότητα, τοῦτ' ἔστιν τὰ πολλὰ τετραγωνίδια τῶν συνθέσεών του, σύμβολα κατ' αὐτόν, τῆς τετραγωνικῆς λογικῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Τέλος δέ τὰ ἀρκετὰ καί ποικίλα λαϊκῆς ρυθμολογίας στοιχεῖα.

Σημαδιακαὶ καί ἴσως εὐρυτέρας ἐμβελείας συνθέσεις του, εἶναι τὸ τεράστιο τρίπτυχο "*Ἡ παγκόσμια συναυλία τοῦ Ὀρφέα*" καί ἡ εἰκονογράφησή του στὸν Σταυροπηγιακὸ ἰ. ναὸ τοῦ Ἁγίου Παύλου τοῦ Ὀρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Chambésy Γενεύης, παρά τὸ μεγάλο ἔργο τοῦ Ρ. Κοψίδη.

Ὁ Θεὸς νά τοῦ δίδει ὑγεία καί ἰκμάδα γιὰ νά τὸν χαιρόμαστε.

1- Ἀ. Παπᾶ, Ἡλιουπόλεως καί Θείρων (Χαλκηδόνος), Βιβλιογραφία γιὰ τὸν Γιάννη Μητράκα, τὸν ἀνθρωπο καί τὸν καλλιτέχνη, Κληρονομία 34 (2002) 221-254. Μ. Α. Χαϊμαλᾶ, Γιάννης Μητράκας, Βυζαντινές καί λαϊκὲς ἐπιδράσεις στὸ ἔργο ἐνὸς αὐτοδίδακτου ζωγράφου, Ἀθήνα 2013.